

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Vývoj, charakteristika a perspektivy
brdských obcí v sousedství
Vojenského újezdu Brdy – středočeská oblast**

**Evolution, characteristics and perspectives
of Brdy's municipalities in the neighborhood
of Military training area Brdy - Central Bohemian region**

Jana Vinšová

Plzeň 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

*„Vývoj, charakteristika a perspektivy brdských obcí
v sousedství Vojenského újezdu Brdy – středočeská oblast“*

vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury
a zdrojů informací.

V Plzni, 2016.

.....

podpis

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala doc. PaedDr. Aleně Matuškové, CSc. za vstřícný přístup a odborné vedení práce.

Obsah

Úvod	9
1. Metodika.....	10
2. Rozbor a hodnocení literatury	11
3. Vymezení zájmového území	13
4. Vymezení základních pojmů	18
5. Vojenský újezd Brdy	19
6. Chráněná krajinná oblast Brdy	23
7. Fyzicko-geografická charakteristika.....	26
5.1. Geologie a geomorfologie.....	26
5.2. Půdy	27
5.3. Vodstvo.....	27
5.4. Podnebí	31
8. Socioekonomická charakteristika	33
6.1. Obyvatelstvo	33
6.2. Zemědělství.....	43
6.3. Lesní a vodní hospodářství	44
6.4. Těžba nerostných surovin a průmysl	46
6.4.1. Železná ruda	46
6.4.2. Stříbro a olovo	46
6.4.3. Uran	47
6.4.4. Drahé kameny.....	47
6.4.5. Zlato.....	48
6.4.6. Další nerostné suroviny	48
6.4.7. Ostatní průmyslová výroba.....	49
6.5. Veřejná dopravní infrastruktura.....	50
6.5.1. Veřejná doprava.....	50
6.5.2. Dopravní dostupnost center	51
9. Problémy životního prostředí	52
10. Vybavenost obcí	54
11. Cestovní ruch.....	56
12. Perspektivy	58
10.1. Perspektivy v oblasti ochrana přírody a krajiny	58
10.2. Perspektivy v oblasti zemědělství.....	59
10.3. Perspektivy v oblasti životního prostředí.....	59

10.4. Perspektivy pro obyvatelstvo	60
10.5. Perspektivy v oblasti veřejná dopravní infrastruktura.....	61
10.6. Perspektivy v oblasti cestovní ruch	63
13. Diskuze.....	64
Závěr.....	65
Seznam tabulek	67
Seznam obrázků	68
Seznam zkratk	69
Seznam použité literatury.....	71
Seznam internetových článků	71
Seznam internetových zdrojů.....	73
Počítačový program	82
Seznam příloh	83
Abstrakt.....	92
Abstract	93

Úvod

Bakalářská práce s názvem Vývoj, charakteristika a perspektivy brdských obcí v sousedství Vojenského újezdu Brdy se zabývá dvaceti šesti obcemi Středočeského kraje.

Většina z těchto obcí do 31. prosince 2015 sousedila s Vojenským újezdem Brdy, od 1. ledna 2016 sousedí s Chráněnou krajinnou oblastí Brdy nebo na jejich území zasahuje. Například obec Hvožd'any s VÚ Brdy nesousedila, ale část jejího území byla do CHKO začleněna.

Zrušení Vojenského újezdu Brdy a všechny jeho dopady jsou velmi aktuálním tématem. Hlavní změny nastávají právě v obcích, které s ním dříve sousedily, ale další probíhají i na úrovni kraje – Plzeňskému kraji byla navracena část území, která mu byla v souvislosti s rozšiřováním Vojenského újezdu Brdy odebrána a spravována Středočeským krajem.

Hlavním cílem práce je vyhodnotit, jaké perspektivy se výše jmenovaným obcím nabízejí, a to nejen vzhledem ke zrušení vojenského újezdu, ale i vzhledem k současným hospodářským, demografickým, ekonomickým a jiným podmínkám v oblasti.

Toho lze dosáhnout pomocí dílčích cílů práce, a to zhodnocením fyzicko-geografické i socioekonomické charakteristiky a dalších informací o sledovaném území.

1. Metodika

Velkou část práce tvoří analýza literatury a internetových zdrojů.

Na základě studia textových zdrojů, map i statistických údajů probíhá deskriptivní analýza zkoumané území. Zjištěné výsledky jsou rozděleny do dvou částí, a to do fyzicko–geografické a socioekonomické části.

V práci je využito jak metody indukce, tak dedukce. Na základě zjištěných informací o jednotlivých obcích (například v kapitole o nerostných surovinách) jsou vyvozeny obecné závěry o sledovaném území. Na druhou stranu, z dokumentů, které obsahují informace o celém Středočeském kraji, jsou využity jen ty informace o sledovaných brdských obcích – dochází k metodě dedukce.

Prostřednictvím programu ArcMap jsou vytvořeny mapy sledovaného území a vizualizovány jsou i další jevy.

U porovnávání území bývalého vojenského újezdu a sousedních obcí, tak i mezi samotnými obcemi – například mezi aglomerací Příbrami a ostatními obcemi – je využito metody komparace.

V kapitole Obyvatelstvo dále probíhá analýza statistických dat, konkrétně dat z veřejné databáze Českého statistického úřadu. U zkoumání vývoje počtu obyvatel je využito bazického a řetězového indexu. Tabelárně je u této kapitoly zobrazena analýza časových řad, ze které jsou znázorněny časové řady pomocí sloupcového grafu, ale tabelární vyjádření je využito i v dalších přehledech.

Vývoj jednotlivých zkoumaných jevů je popisován chronologicky.

V Diskuzi jsou hledána možná využití potenciálu oblasti za různých podmínek.

Shrnutí výsledků obsahuje kapitola Závěr.

2. Rozbor a hodnocení literatury

Základem práce je analýza vývoje a současné charakteristiky oblasti, z něhož jsou následně vyhodnocovány perspektivy. Práce se zabývá zásadní změnou, která zde nastala, a to zrušení Vojenského újezdu Brdy a vznik Chráněné krajinné oblasti Brdy.

Vývoji Vojenského újezdu Brdy se milovníci brdských hvozdů na stránkách Brdy.org (2008) a poměrně detailně i Cílek (2005). Toto dílo bylo velmi důležitým zdrojem informací, a to zejména o území bývalého Vojenského újezdu Brdy. Nejaktuálnější informace jsou převzaty z denního tisku, a to Příbramského deníku, z článků Karla Hutra a Aleny Rokosové. Využito je i dílo Chromého a Seidla (2010) při řešení periferních a marginálních oblastí.

Nově vzniklé chráněné krajinné oblasti se na svých internetových stránkách věnuje hlavně Agentura ochrany přírody a krajiny a základní informace jsou převzaty ze zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Nejaktuálnější informace jsou opět z článků Karla Hutra.

Informace o vývoji a charakteristice oblasti jsou získány z literárních i internetových zdrojů. Geologickou stavbou oblasti se zabývá například Petránek (2007) nebo Chlupáč (2002). Z internetových zdrojů pak patří mezi základní zdroj Geopark Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Geomorfologie je zpracována na základě starší publikace od Demka (1987).

Nerostným surovinám se věnuje Cílek (2005) ve svém díle Střední Brdy. Podrobnosti jsou doplněny stránkami firmy DIAMO, která v Příbrami prováděla těžbu uranu, nebo články ze sdružení Brdy nad zlato a Českého rozhlasu.

Charakteristika půd je provedena podle Atlasu půd České republiky od Kozáka a kolektivu (2009). Další části fyzicko-geografické charakteristiky jsou sepsány podle dokumentu Vyhodnocení podkladů pro rozbor udržitelného rozvoje území Středočeského kraje (2015). Koeficient ekologické stability je popisován podle starší publikace Michala, a to z roku 1994. Vodstvo oblasti je charakterizováno podle Digitální báze vodohospodářských dat (DIBAVOD, 2014). Stejně jako v předchozí kapitole je zde využit dokument Vyhodnocení podkladů pro rozbor udržitelného rozvoje území Středočeského kraje (2015).

Zdrojem dat o podnebí je Atlas podnebí Česka (TOLASZ, 2007), který doplňují aktuálnější informace z Českého hydrometeorologického ústavu nebo Strategie území správního obvodu ORP Příbram v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, cestovního ruchu a v oblasti aglomerace téma zaměstnanost (2015). Tento dokument a Vyhodnocení podkladů pro rozbor udržitelného rozvoje území Středočeského kraje (2015) jsou základem i pro kapitolu o problémech životního prostředí.

Informace o starých ekologických zátěžích jsou vybrány ze Systému evidence kontaminovaných míst z roku 2010. Bohužel má evidence tu nevýhodu, že od roku 2010 nebyla aktualizována.

Informace o radiaci jsou čerpány z internetových stránek Státního ústavu radiační ochrany, o vodní erozi z internetových stránek Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půd.

Český statistický úřad poskytuje informace o historických sčítání lidu v dokumentu Historický lexikon obcí České republiky 1869-2015, podle něhož jsou vytvořeny tabulky vývoje počtu obyvatel. Další data z veřejné databáze Českého statistického úřadu jsou využita v tabulce o počtu obyvatel podle věkových skupin v obcích.

Veřejná dopravní infrastruktura je popsána na základě informací z Ředitelství silnic a dálnic, ale i podle Vyhodnocení podkladů pro rozbor udržitelného rozvoje území Středočeského kraje (2015) nebo strategií komunitně vedeného místního rozvoje MAS Podbrdsko (2014) a MAS Brdy (2016).

Zdrojem informací o školství je databáze Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Aktuální problémy a perspektivy k tématu školství a zdravotnictví a sociální služby řeší strategie MAS Podbrdsko (2014) a MAS Brdy (2016) a Strategie území správního obvodu ORP Příbram v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, cestovního ruchu a v oblasti aglomerace téma zaměstnanost kraje (2015).

Tyto strategické dokumenty jsou základem i části o trhu práce, které doplňují ještě Zásady územního rozvoje Středočeského kraje (2011).

Ubytovací zařízení byla nalezena v databázi Hromadných ubytovacích zařízení České republiky (2016) a doplněna novějšími informacemi z Turistického informačního centra města Příbram (2016) a webových stránek města Rožmitál pod Třemšínem (2016).

Stravovací zařízení bohužel nejsou uvedena v celistvé databázi, a tak bylo opět využito Turistického informačního centra města Příbram (2016) a katalogu Firmy.cz, kterou provozuje Seznam.cz (2016).

Nejdůležitějšími dokumenty hlavně při vyhodnocování perspektiv jsou Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Brdy (2016), MAS Podbrdsko (2014), Vyhodnocení podkladů pro rozbor udržitelného rozvoje území Středočeského kraje (2015), Strategie území správního obvodu ORP Příbram v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, cestovního ruchu a v oblasti aglomerace téma zaměstnanost kraje (2015) a Strategie území SO ORP Hořovice (2015).

3. Vymezení zájmového území

V této práci se jedná o ty obce Středočeského kraje, jejichž katastrální území sousedí nebo je od 1. ledna 2016 součástí Chráněné krajinné oblasti Brdy.

Brdské obce se nachází ve správních obvodech dvou obcí s rozšířenou působností, a to ORP Příbram (ČSÚ, 2016 a) a ORP Hořovice (ČSÚ, 2016 b). V rámci těchto celků jsou dále spravovány obcemi s pověřeným obecním úřadem Hořovice, Březnice, Rožmitál pod Třemšínem a Příbram.

Tabulka 1: Brdské obce Středočeského kraje a jejich katastrální území v SO ORP Příbram a SO POÚ Rožmitál pod Třemšínem

OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ (ORP)	OBEC S POVĚŘENÝM OBEČNÍM ÚŘADEM (POÚ)	OBEC	KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ
PŘÍBRAM	ROŽMITÁL POD TŘEMŠÍNEM	NEPOMUK	NEPOMUK
		ROŽMITÁL POD TŘEMŠÍNEM	HODĚMYŠL
			HUTĚ P. TŘ.
			NESVAČILY
			PŇOVICE
			ROŽMITÁL P. TŘ.
			SKUHROV
			STARÝ ROŽMITÁL
			STRÝČKOVY
			VOLTUŠ
		SEDLICE	SEDLICE
		VĚŠÍN	VĚŠÍN
			BUKOVÁ
		VRANOVICE	VRANOVICE

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 b

Tabulka 2: Brdské obce Středočeského kraje a jejich katastrální území v SO ORP Příbram a SO POÚ Březnice

OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ (ORP)	OBEC S POVĚŘENÝM OBECNÍM ÚŘADEM (POÚ)	OBEC	KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ
PŘÍBRAM	BŘEZNICE	HVOŽĎANY	HVOŽĎANY
			LELETICE
			POZDYNĚ
			ROŽELOV
			VACÍKOV

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 a

Tabulka 3: Brdské obce Středočeského kraje a jejich katastrální území v SO ORP Hořovice a SO POÚ Hořovice

OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ (ORP)	OBEC S POVĚŘENÝM OBECNÍM ÚŘADEM (POÚ)	OBEC	KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ
HOŘOVICE	HOŘOVICE	FELBABKA	FELBABKA
		HVOZDEC	HVOZDEC
		CHALOUPKY	CHALOUPKY
		MALÁ VÍSKA	MALÁ VÍSKA
		OLEŠNÁ	OLEŠNÁ
		PODLUHY	PODLUHY
		RPETY	RPETY
		ZAJEČOV	ZAJEČOV
	KVAŇ		

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 a

Tabulka 4: Brdské obce Středočeského kraje a jejich katastrální území v SO ORP Příbram a SO POÚ Příbram

OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ (ORP)	OBEC S POVĚŘENÝM OBECNÍM ÚŘADEM (POÚ)	OBEC	KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ
PŘÍBRAM	PŘÍBRAM	BOHUTÍN	BOHUTÍN
			VYSOKÁ PEC
			TISOVÁ
		BRATKOVICE	BRATKOVICE
			DOMINIKÁLNÍ PASEKY
		ČENKOV	ČENKOV
		DRAHLÍN	DRAHLÍN
		JINCE	BĚŘÍN
			JINCE
			REJKOVICE
		KŘEŠÍN	KŘEŠÍN
		LÁZ	LÁZ
		OBEKNICE	OBEKNICE
			OSEČ
		OHRAZENICE	OHRAZENICE
		PODLEŠÍ	PODLEŠÍ
		PŘÍBRAM	BROD U PŘÍBRAMĚ
			BYTÍZ
			BŘEZOVÉ HORY
			LAZEC
			KOZIČÍN
			ORLOV
			PŘÍBRAM
			ZAVRŽICE
			ZDABOŘ
		ŽEŽICE	
		SÁDEK	SÁDEK

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 a

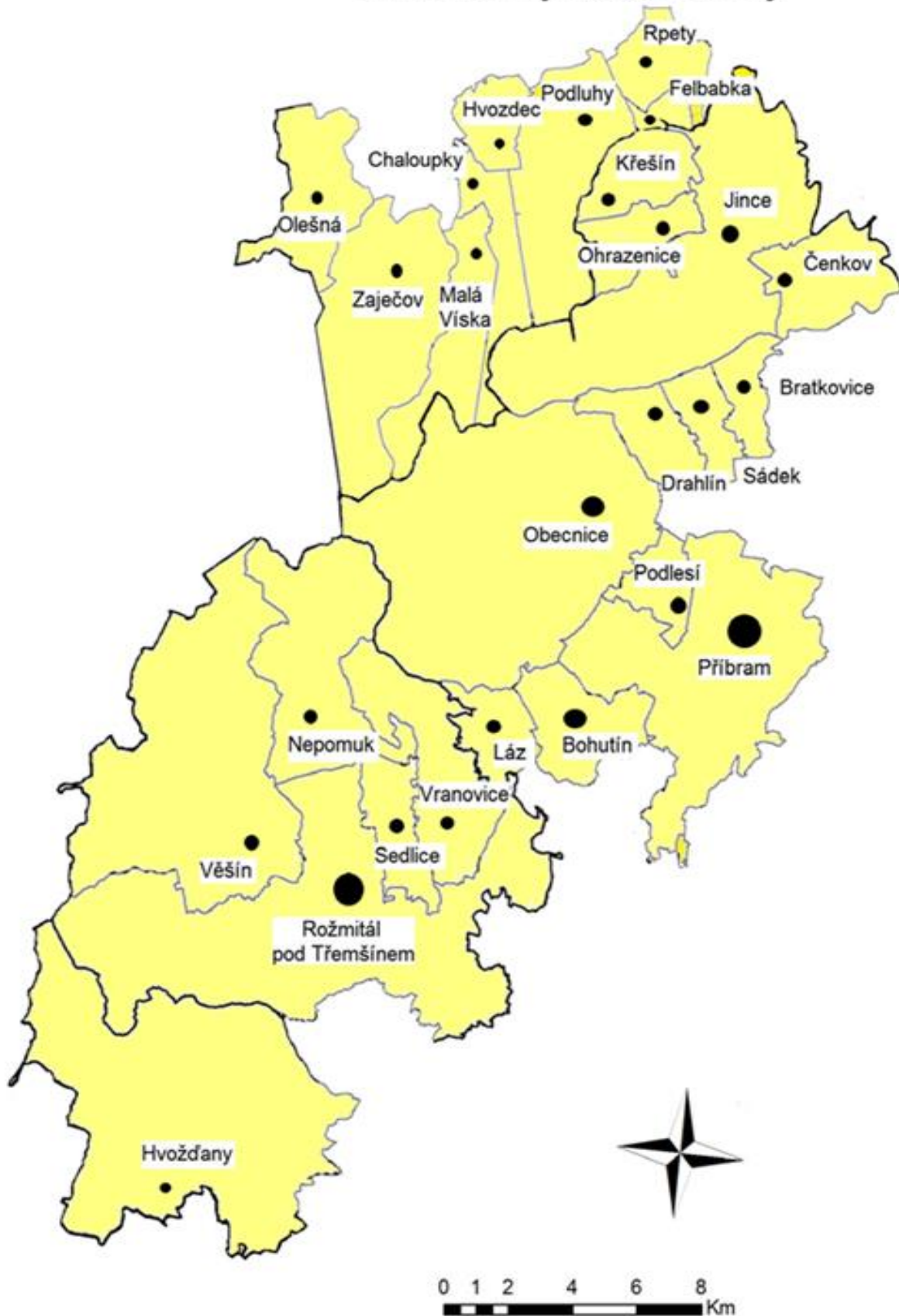
Následující tabulka zobrazuje příslušnost sledovaných brdských obcí ke zde působícím místním akčním skupinám. Jen město Příbram nepřísluší k žádné místní akční skupině. Obec Nepomuk je zatím mezi obcemi, které nejsou zahrnuty do působnosti MAS Podbrdsko. Přesto je již její katastrální území podle strategie komunitně vedeného místního do dané místní akční skupiny zahrnováno (MAS Podbrdsko, 2014).

Tabulka 5: Příslušnost brdských obcí Středočeského kraje k místním akčním skupinám

MAS PODBRDSKO	MAS BRDY	
Hvožd'any	Bohutín	Bratkovice
Rožmitál pod Třemšínem	Čenkov	Drahlín
Sedlice	Felbabka	Hvozdec
Věšín	Chaloupky	Jince
Vranovice	Křešín	Láz
(Nepomuk)	Malá Víska	Obecnice
	Ohrazenice	Podlesí
	Podluhy	Příbram
	Rpety	Sádek
	Zaječov	

Vlastní zpracování podle MAS Podbrdsko, 2014 a MAS Brdy, 2016

Brdské obce, které sousedí nebo jsou součástí Chráněné krajinné oblasti Brdy

Obrázek 1: Brdské obce, které sousedí nebo jsou součástí Chráněné krajinné oblasti Brdy

Vlastní zpracování podle ARCDATA Praha, 2016

4. Vymezení základních pojmů

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec má jedno nebo více katastrálních území (Zákon 128/2000 Sb.).

Katastrální území je technická jednotka, kterou tvoří místopisně uzavřený a v katastru společně evidovaný soubor nemovitostí (Zákon 256/2013 Sb.).

Vojenský újezd je oproti tomu správní jednotkou. Jedná se o vymezenou část území státu určenou k zajišťování obrany státu a k výcviku ozbrojených sil (Ministerstvo obrany, 2016). Státní správu na území újezdu vykonává správní úřad s názvem újezdni úřad.

Újezdni úřad je současně vojenským orgánem, který plní úkoly při zajišťování obrany státu. Je podřízen Ministerstvu obrany (Zákon 222/1999 Sb.). Správa území bývalého Vojenského újezdu Brdy však se změnou na Chráněnou krajinnou oblast Brdy přechází z Ministerstva obrany na Ministerstvo životního prostředí.

Chráněná krajinná oblast je rozsáhlé území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení. Hospodářské využívání těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území. Rekreační využití je přípustné, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí (Zákon 114/1992 Sb.).

Oblast brdských obcí lze zařadit jako **periferní** oblast Středočeského kraje, území bývalého vojenského újezdu Brdy jako oblast **marginální**. Periferní oblasti jsou obecně vnímány jako vzdálené od centra, vazby s centrem i mezi sebou mají. Oproti tomu marginální oblasti jsou vyčleněné z regionálního systému (SEIDL, CHROMÝ, 2010).

V kapitole o problémech životního prostředí je řešena **hygienu životního prostředí**. Tento pojem zahrnuje všechny faktory lidské činnosti, které nepřímo působí na životní prostředí, jako je: čistota ovzduší, nakládání s odpady, hluk, staré ekologické zátěže, kvalita povrchových a podpovrchových vod a půda (Středočeský kraj, 2015).

5. Vojenský újezd Brdy

Vojenský újezd Brdy, dříve též označován jako Vojenský výcvikový prostor Jince, byl vybrán v polovině 20. let 20. století jako nejvhodnější výcvikový prostor pro Čechy. Zkušenosti z 1. světové války totiž ukázaly, že je potřeba zesílit dělostřelectvo. Dosavadní stálá vojenská cvičiště u Horažďovic, Kralovic nebo Labské Týnice se stala nedostačujícími – válka přinesla velké změny ve výstroji dělostřelectva, a tak se například změnil dostřel děl z 6 km na 20 km. Při výběru prostoru pro nově vznikající vojenský prostor se ukázaly Brdy jako ideální – terén je podobný příhraničním oblastem, plochy jsou těžko dostupné, osady dostatečně vzdálené, ale železniční spojení výhodné (CÍLEK, 2005).

V roce 1926 bylo zřízení vojenského prostoru schváleno a v průběhu roku 1927-1930 realizováno (Brdy.org, 2008).

Projekt byl schválen 19. 2. 1926. Dělostřelecká střelnice v Brdech byla založena 14. 7. 1927. Zřízeny byly tři cílové plochy, a to Tok, Jordán a Brda. V roce 1929 započala výstavba rozsáhlých kasáren v Jincích a probíhalo i kácení lesa pro vybudování cílových ploch (CÍLEK, 2005).

Jako první byla uvedena do provozu cílová plocha Jordán (19. 5. 1930). V témže roce došlo k dokončení cílové plochy Brda a započala příprava cílové plochy Tok (Brdy.org, 2008).

Situace se výrazně změnila po zahájení okupace Československé republiky Německem. Němci se rozhodli velmi záhy vojenský prostor rozšířit (Brdy.org, 2008). Obsadili zejména vrch Praha, kde sídlili po celou dobu války. Na jejím západním úpatí zřídil Wehrmacht dokonce skupinu kasárenských budov. Pravděpodobně využívali zdejší prostor stejně, jako byl využíván před tím – k výcviku dělostřelců, letců a pěchoty (CÍLEK, 2005). Němci také nemilosrdně vystěhovali obyvatelstvo obcí v jihozápadní části prostoru (Brdy.org, 2008).

Po vypuknutí Pražského povstání celá osádka vrcholu Praha své stanoviště opustila, a tak unikla příchodu Rudé armády (CÍLEK, 2005).

Po roce 1945 s obnovením Československé armády došlo k opětovnému využívání vojenského prostoru, avšak na větší ploše (CÍLEK, 2005). Prostor byl rozšířen zejména na jihozápadě a opět zde platil úplný zákaz vstupu (Brdy.org, 2008). Celková výměra újezdu po rozšíření činila 20 676,5 ha (CÍLEK, 2005), zatímco jeho konečná rozloha dosahovala 25 936 ha (Brdy.org, 2008).

V roce 1952 došlo k dalšímu rozšíření, a to o území obce Velcí, Hrachoviště, Přední a Zadní Záběhlá, Padrť a Kolvín na celkovou rozlohu 26 101 ha.

Původní obyvatelé - celkem asi 1250 osob (ČSÚ, 2016 c) - byli vystěhováni (CÍLEK, 2005).

Roku 1958 žilo na území vojenského prostoru 540 obyvatel (ČSÚ, 2016 c).

V 70. - 80. letech byl újezd veden jako vojenský výcvikový prostor I. kategorie. Prostor byl využíván dělostřelectvem, raketovým vojskem, letectvem, ale i školními jednotkami vojenských škol. V devadesátých letech pak nastalo uvolnění poměrů, nepovolený vstup byl však stále trestán vysokou pokutou (Brdy.org, 2008).

V roce 2013 byl vládě předložen návrh zákona, podle kterého mělo dojít ke zmenšení území vojenských újezdů Boletice, Hradiště a Libavá a také ke zrušení Vojenského újezdu Brdy (Ministerstvo obrany ČR, 2013).

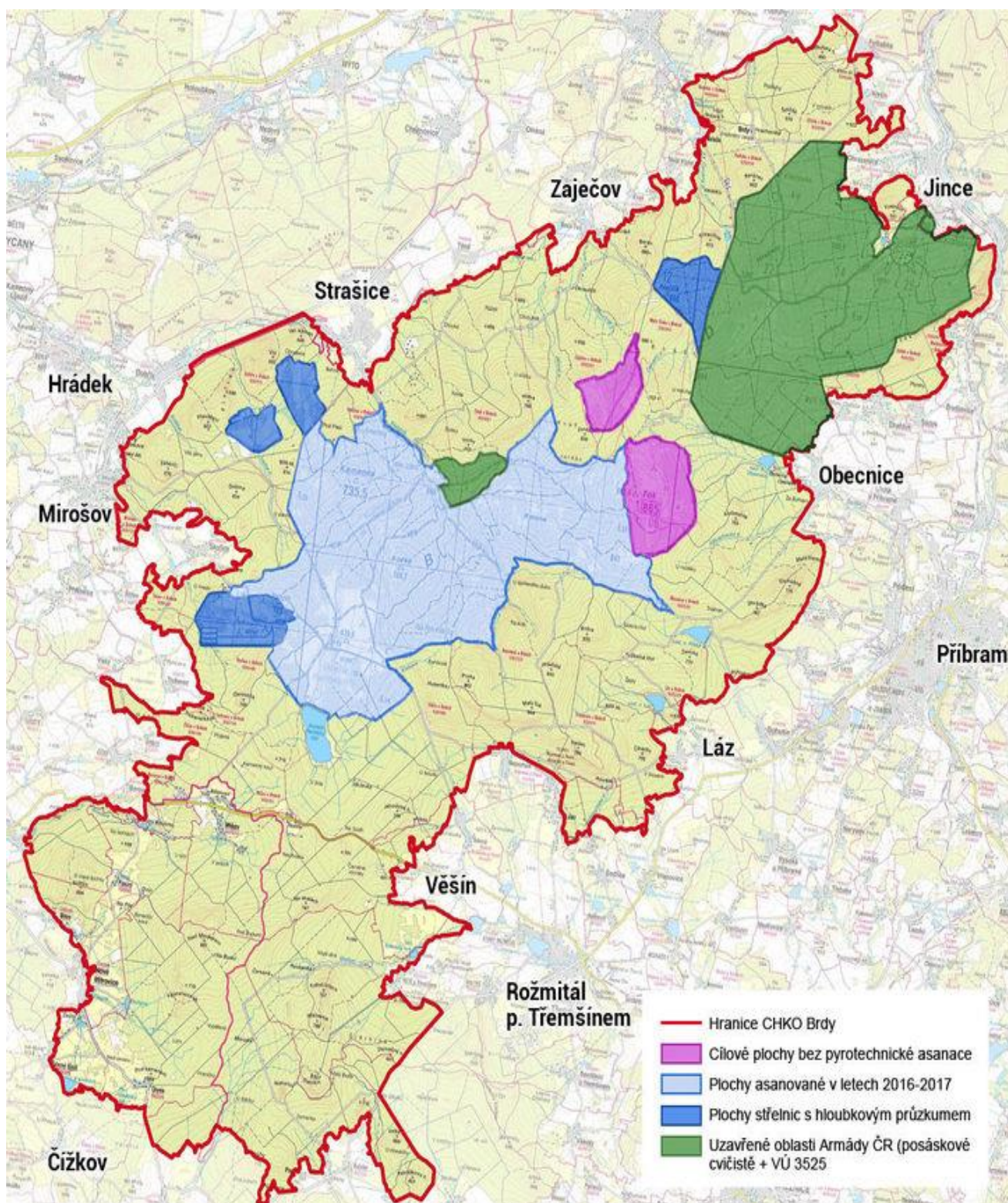
Vojenský újezd Brdy byl určen zejména k výcviku dělostřelectva. Z celkové plochy újezdu se však k tomuto výcviku dalo využít pouze 12% celkové rozlohy. Navíc, v roce 2010 a 2011 probíhaly bojové střelby dělostřelectva pouze osm dní v roce. Ministerstvo obrany uznalo, že tyto střelby je možné provádět i v ostatních vojenských újezdech České republiky, a tak Vojenský újezd Brdy ztrácí na svém významu (Ministerstvo obrany ČR, 2015).

Zákon č. 15/2015 Sb., o zrušení Vojenského újezdu Brdy, stanovení hranic vojenských újezdů a změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů) říká, že Vojenský újezd Brdy a Újezdní úřad Vojenského újezdu Brdy se sídlem v obci Jince se k datu 31. prosince 2015 zrušují. Dosavadní katastrální území na území vojenského prostoru Borovno, Dobřív, Číčov, Mirošov, Míšov, Strašice, Skořice, Štítov, Trokavec a Těně dnem 1. ledna 2016 přecházejí z území Středočeského kraje do území Plzeňského kraje. Kromě toho dochází ke zmenšení rozlohy Vojenského újezdu Libavá, Boletice, Hradiště a Březina (Zákon č. 15/2015 Sb.).

Nejen, že došlo k rozdělení území bývalého vojenského prostoru mezi dva kraje, ale také mezi čtyři okresy, a to Beroun, Rokycany, Plzeň – jih a původního správce - okresu Příbram. Území zůstává v majetku České republiky, konkrétně Ministerstva obrany ČR. Právo hospodařit zde mají Vojenské lesy a statky ČR a Agentura hospodaření s nemovitým majetkem (HUTR, 2016 e).

Tabulka 1 zobrazuje, jak se změnila rozloha katastrů některých brdských obcí, které k 1. lednu 2016 získaly ke svému dosavadnímu katastrálnímu území část území bývalého Vojenského újezdu Brdy.

Po zániku vojenského újezdu zůstalo armádě území o rozloze 560 ha. Hlavní část tvoří území v blízkosti městyse Jince (Obrázek 3) nazvané Posádkové cvičiště Jince (Ministerstvo obrany ČR, 2015). V ochranném pásmu jsou mimo něj i další výcvikové plochy, které jsou v Obrázku 3 pod názvem VÚ 3525 – Hrachoviště, Felbabka, Sýkorky a letiště Jordán (HUTR, 2016 d).

Obrázek 3: Mapa CHKO Brdy s vyznačenými plochami střelnic, asanovanými a cílovými plochami a uzavřenými oblastmi Armády ČR k 1 lednu 2016

Zdroj: převzato z Plaček; Kunc, 2016

Tabulka 6: Velikost katastrálních území obcí v roce 2015, přírůstek území a velikost území v roce 2016

Obec	území 2015 (km²)	přírůstek území (km²)	území 2016 (km²)
Bohutín	8,48	-	8,48
Bratkovice	3,00	0,75	3,75
Čenkov	9,02	-	9,02
Drahlín	3,64	2,20	5,84
Felbabka	1,52	0,35	1,87
Hvozdec	3,82	0,75	4,57
Hvožd'any	49,78	-	49,78
Chaloupky	1,80	4,70	6,50
Jince	15,06	23,50	38,56
Křešín	1,91	4,20	6,11
Láz	4,67	0,60	5,27
Malá Víska	1,15	8,90	10,05
Nepomuk	2,47	18,90	21,37
Obecnice	5,45	45,50	50,95
Ohrazenice	2,45	3,10	5,55
Olešná	10,68	-	10,68
Podlesí	4,38	-	4,38
Podluhy	4,78	10,10	14,88
Příbram	33,45	-	33,45
Rožmitál p. Tř.	52,97	-	52,97
Rpety	5,93	-	5,93
Sádek	1,86	2,75	4,61
Sedlice	5,72	-	5,72
Věšín	17,06	25,30	42,36
Vranovice	6,24	7,90	14,14
Zaječov	7,03	16,00	23,03

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 f a ROKOSOVÁ, 2012

6. Chráněná krajinná oblast Brdy

Z důvodu zajištění ochrany přírody a krajiny části území Brdské vrchoviny vyhlásila vláda České republiky na základě § 25 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny Chráněnou krajinnou oblast Brdy. Toto nařízení nabylo účinnosti ke dni 1. ledna 2016 (AOPK, 2016 a).

Podle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny jsou chráněné krajinné oblasti rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení. Hospodářské využívání se provádí tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území. Rekreační využití je přípustné, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí.“ (Zákon č. 114/1992 Sb.).

Na celém území chráněných krajinných oblastí je zakázáno zneškodňovat odpady, tábořit a rozdělovat ohně a vjíždět a setrvávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy mimo silnice a místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody. Dále je zakázáno povolovat nebo uskutečňovat záměrné rozšiřování geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů, používat otrávených návnad při výkonu práva myslivosti, stavět nové dálnice, sídelní útvary a plavební kanály, pořádat automobilové a motocyklové soutěže, provádět chemický posyp cest a měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany chráněné krajinné oblasti.

První zóna má větší množství omezení – nesmí se zde umisťovat a povolovat nové stavby, povolovat a měnit využití území, měnit současnou skladbu a plochy kultur, pokud tato změna nevychází z plánu péče o chráněnou krajinnou oblast, hnojit pozemky, používat kejdu, silážní šťávy a ostatní tekuté odpady a těžit nerosty a humolity.

Na území první i druhé zóny je dále zakázáno hospodařit na pozemcích mimo zastavěná území obcí způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zavádět intenzivní chovy zvířete a pořádat soutěže na jízdách kolech mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody.

Zpravidla se vymezují 4, nejméně však 3 zóny odstupňované ochrany přírody.

Na území Středočeského kraje (Tabulka 7) se do té doby nacházelo již pět chráněných krajinných oblastí (Středočeský kraj, 2013).

Tabulka 7: Chráněné krajinné oblasti na území Středočeského kraje k 1. lednu 2016

Název	Výměra (ha)	Rok založení	Na území kraje
CHKO Český ráj	18 152	1955	Středočeský, Liberecký
CHKO Kokořínsko	27 000	1976	Středočeský, Ústecký, Liberecký
CHKO Křivoklátsko	63 000	1978	Středočeský, Plzeňský
CHKO Blaník	4 000	1981	Středočeský
CHKO Český kras	13 200	1972	Středočeský, Praha
CHKO Brdy	34 500	2016	Středočeský, Plzeňský

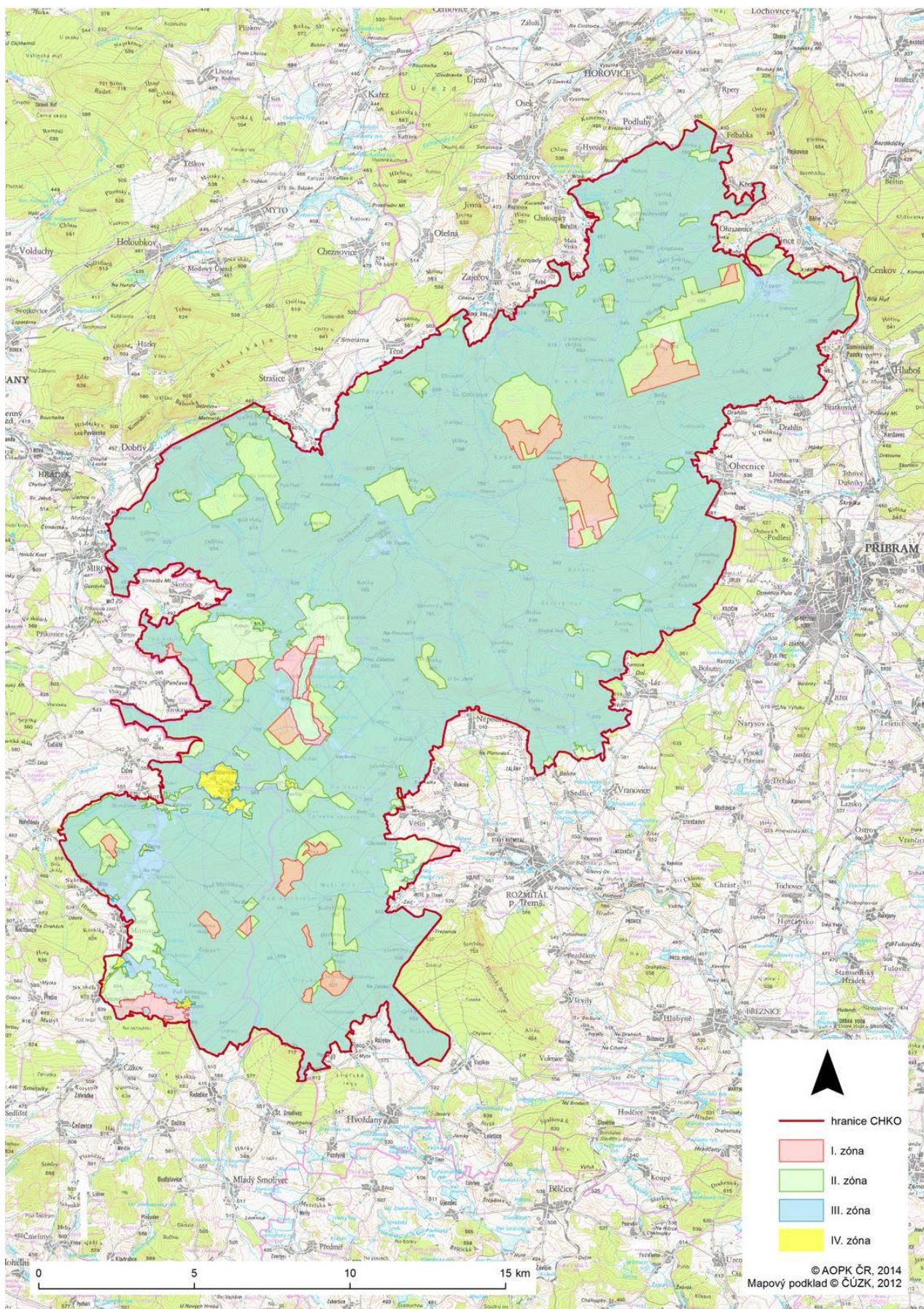
Vlastní zpracování podle Středočeský kraj, 2015

Státní správu v nově vzniklé chráněné krajinné oblasti provádí na území Středočeského kraje obec s rozšířenou působností Příbram, funkci stavebních úřadů plní městys Jince a město Rožmitál pod Třemšínem. Území zůstává v majetku České republiky – Ministerstva obrany. Po zrušení Vojenského újezdu Brdy bylo v části tohoto území vytvořeno Posádkové cvičiště Jince (AOPK, 2016 c).

Území CHKO o rozloze 345 km² zahrnuje pět přírodních rezervací, tři přírodní památky a osmnáct evropsky významných lokalit (AOPK, 2016 a). Člení se do čtyř zón (Obrázek 2) podle stupně ochrany.

Nejpřísněji chráněnou oblastí je 1. zóna. Ta obsahuje přirozená a polopřirozená lesní společenstva málo pozměněná člověkem a nejcennější druhově rozmanité nelesní plochy. Následuje 2. zóna, která zahrnuje lesní porosty s výrazněji pozměněnou druhovou skladbou přírodě blízkých lesních společenstev a druhově bohaté travní porosty. V případě 3. zóny se jedná monokulturní hospodářské lesy s lukami a pastvinami, rozptýlenou zástavbou a bohatým zastoupením mimolesních dřevin.

Poslední 4. zóna zahrnuje souvisleji zastavěná území s návazností na intenzivně obdělávanou zemědělskou půdu. Umožňuje umístění obytných a podnikatelských aktivit a intenzivnější zemědělskou výrobu (AOPK, 2016 d).

Zdroj: převzato z AOPK, 2016 d

Obrázek 4: Zonace CHKO Brdy

7. Fyzicko-geografická charakteristika

5.1. Geologie a geomorfologie

Sledované obce se nachází na geomorfologickém celku Brdská vrchovina, která je na rozhraní Středočeského a Plzeňského kraje a zaujímá 827 km². Střední výška tohoto celku je 556,0 m a střední sklon 5°24'. Vrchovina je složená z proterozoických a prvohorních souvrství. Nachází se zde četné tvary periglaciálního zvětrávání a odnosu a strukturně denudační reliéf s širokými a zaoblenými hřebeny, který je od nižšího okolního reliéfu oddělený strmými strukturními svahy. Dělí se na Příbramskou pahorkatinu, Brdy a Hřebeny. Nejvyšším bodem je Tok – 865 m n. m (DEMEK, 1987).

Geologicky spadá zájmové území do Českého masívu, který je nejvýchodněji ležící částí starého evropského variského pohoří. Nachází se na dvou menších celcích, a to bohemikum a moldanubikum.

Bohemikum je tvořeno slabě metamorfovanými horninami a sedimenty kambricko-devonského stáří (UK, 2011-2016). Konkrétně se jedná o prostor jihovýchodního křídla Barrandienu (CÍLEK, 2005). Ve sledované oblasti najdeme vápence, slepence, křemence a silicity (UK, 2011-2016).

Moldanubikum je tvořeno převážně metamorfovanými krystalickými komplexy proniknutými tělesy variských granitoidních hornin (PETRÁNEK, 2007).

Dílní částí moldanubika je v zájmovém území Středočeský pluton, který je variského stáří. Vznikl v období mezi svrchním devonem a spodním karbonem. Převládající horninou je granodiorit (Geofyzikální ústav AV ČR, 2016).

Těžba nerostných surovin je dále řešena v kapitole 6.4. Těžba nerostných surovin a průmysl.

5.2. Půdy

Podle Atlasu půd České republiky se ve sledované oblasti nachází převážně kambizemě, a to kambizem dystrická a modální, a poté pseudogleje.

Kambizemě jsou půdy s kambickým hnědým horizontem, vyvinutým převážně v hlavním souvrství svahovin magmatických, metamorfických a zpevněných sedimentárních hornin. Vyskytují se hlavně ve svažitých podmínkách pahorkatin, vrchovin a hornatin.

Pseudoglej vzniká v místech periodicky se opakujícího převlhčování a vysušování půdního profilu – v terénních depresích a záplavových územích řek. Základním zde probíhajícím procesem je proces oglejení (KOZÁK, 2009).

5.3. Vodstvo

Oblast patří do úmoří Severního moře. Správu v této oblasti provádí Povodí Vltavy s. p., a to všechny tři jeho části – závod Berounka, Horní Vltava i Dolní Vltava (Povodí Vltavy, 2016). Ve sledovaném území pramení několik potoků a řek.

Klabava pramení jako Padrt'ský potok pod vrcholem Praha v nadmořské výšce 760 m (DIBAVOD, 2014). Pramení sice na území Středočeského kraje, svůj význam má ale na území kraje Plzeňského.

Severně od Rožmitálu pod Třemšínem mezi vrcholy Tok (865 m n. m.) a Praha (862 m n. m.) pramení řeka **Litavka** (DIBAVOD, 2014). Na horním toku protéká Příbramí, na středním toku Jincemi a na dolním toku Zdicemi a Berounem. V povodí řeky Litavky se nachází 538 vodních ploch (DIBAVOD, 2014). V zájmovém území mají na Litavce hlavní význam nádrže Láz, Pilská a Obecnice, kde dochází k akumulaci vody. Tyto nádrže zásobují pitnou vodou příbramskou aglomeraci. Z významných přítoků sledovanými obcemi protéká Pilský, Obecnický, Ohrazenický, Podlužský a Červený potok (CÍLEK, 2005). **Červený potok** pramení severovýchodně od nejvyššího vrcholu Brd – Toku ve výšce 775 m n. m. Jedná se o levostranný přítok řeky Litavky. Zároveň je i jejím největším přítokem (DIBAVOD, 2014). Litavka je pravostranný přítok řeky Berounky, do které se vlévá v Berouně. Dlouhodobým problémem je velmi silné znečištění řeky. Voda dosahuje III. až IV. třídy znečištění pro kadmium, zinek, olovo, arsen (Středočeský kraj, 2015).

Lomnice pramení jeden kilometr severozápadně od vrchu Třemšín v nadmořské výšce 744 metrů. Ústí do řeky Otavy.

Další tok, **Skalice**, pramení západně od vrchu Kobylí hlava a protéká Rožmitálem pod Třemšínem, Březnicí a až k Mirovicím nese místní název Vlčava. Největším přítokem je Mlýnský potok. V povodí se nachází 529 vodních ploch. Skalice je levostranným přítokem řeky Lomnice (DIBAVOD, 2014).

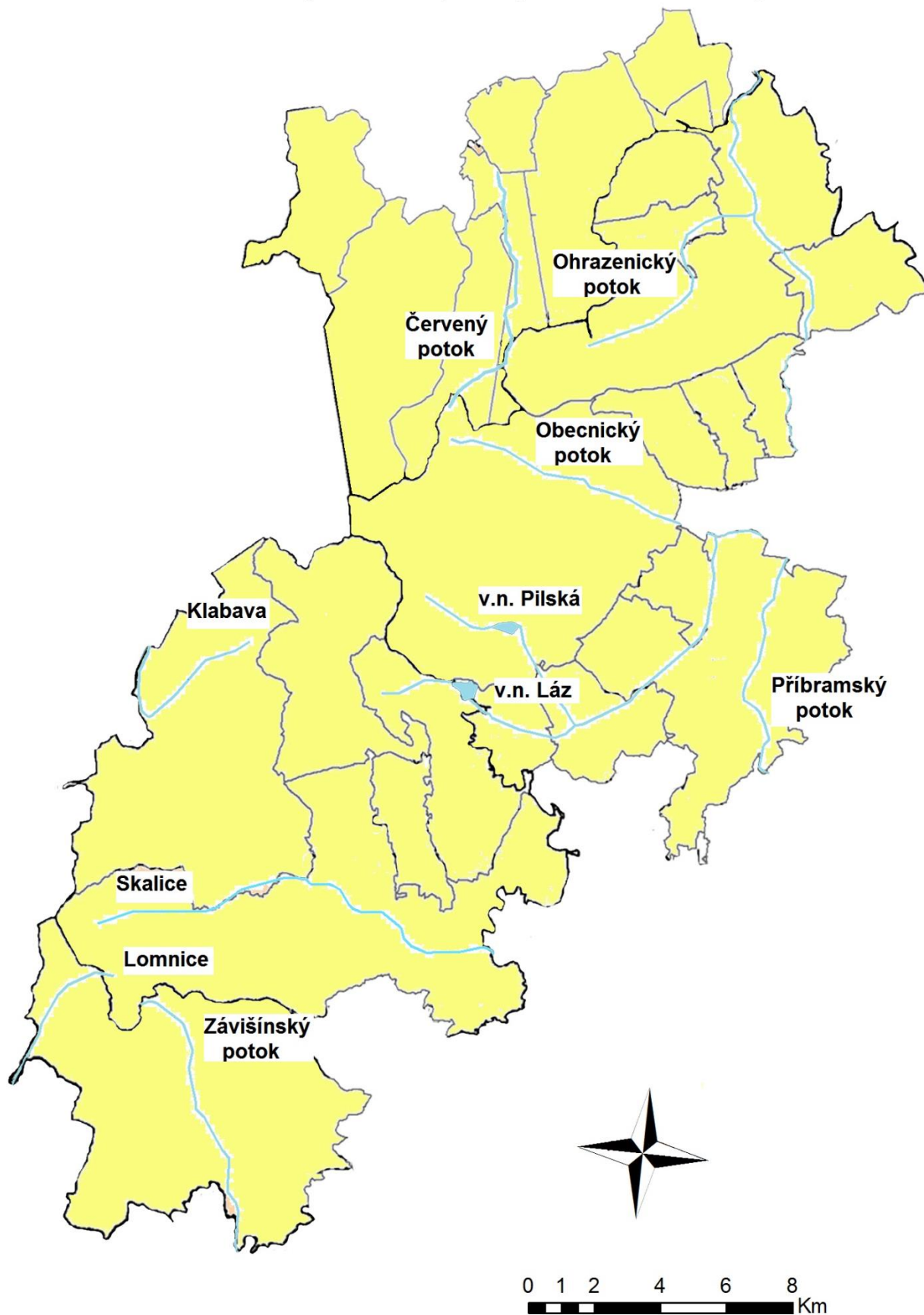
U vodních ploch jsou určovány kategorie podle velikosti možných škod, ke kterým může dojít při poruše stability a bezpečnosti vodního díla doprovázené vznikem povodňové vlny zvláštní povodně. Vodní díla I. kategorie jsou nejrizikovější, IV. kategorie pak nejméně riziková. Ve sledovaném území se nacházejí díla II. a III. Kategorie (Ministerstvo zemědělství, 2001).

Tabulka 8: Vodní plochy na území brdských obcí podle toku a kategorie

Vodní plocha	Tok	Kategorie
Láz	Litavka	II.
Pilská u Příbrami	Pilský potok	II.
Záskalská	Červený potok	II.
Bytíz	odkaliště	III.
Obecnice	Obecnický potok	III.
Padrťský dolní rybník	Klabava	III.
Padrťský horní rybník	Klabava	III.
Dráteník	Červený potok	III.

Vlastní zpracování podle Ministerstva zemědělství ČR, 2008

Vodní toky a vodní plochy na území brdských obcí

Obrázek 5: Vodní toky a vodní plochy na území brdských obcí

Vlastní zpracování dle dat ARCDATA Praha, 2016

V Obecnici na Obecnickém potoce a v Čenkově na Litavce se nachází stanice Českého hydrometeorologického ústavu, není zde však žádný objekt pro sledování podzemních vod (ČHMÚ, 2016 a). Nejbližší mělké vrty se nachází v obci Chodouň na severu, v obci Myslín na jihu a ve městě Rokycany na západě (ČHMÚ, 2016 b).

Podle Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Podbrdsko 2014 - 2020 (Rožmitál pod Třemšínem, Věšín, Sedlice, Vranovice, Hvožd'any) jsou podpovrchové vody v tomto území v dobré kvalitě. Svědčí o tom velké množství soukromých studen (MAS Podbrdsko, 2014).

Problémem Brd a brdských obcí je snižování retenční schopnosti krajiny, ke které dochází odvodněním zemědělských pozemků a lesních půd. Navíc je zde mnoho cest vedeno po spádnicích, což odtok vody z území zrychluje. Tomuto problému se dá předcházet omezením tvorby nepropustných ploch, ale hlavní vliv má vegetační pokryv (Kopp, Matušková, Frajer, Dokoupil, Novotná, 2015). S retenční schopností krajiny souvisí riziko povodní, které se týká naprostě většiny sledovaných obcí.

Podle Seznamu vyhlášených záplavových území Středočeského kraje spadají sledované brdské obce do několika záplavových území.

Záplavové území **Litavky** je vytyčeno mezi 21. až 51. říčním kilometrem. Jedná se tedy o území, které ze sledovaných brdských obcí zasahuje do obce Bohutín, Bratkovice, Čenkov, Jince, Láz, Podlesí a Příbram.

Záplavové území **Příbramského potoka** ovlivňuje město Příbram. Jedná se o 0. – 11. říční kilometr.

Mezi 0. – 26. říčním kilometrem řeky **Skalice** je vymezeno záplavové území týkající se města Rožmitál pod Třemšínem.

Záplavové území **Závišínského potoka** mezi 0. – 22. říčním kilometrem zasahuje do obce Hvožd'any a Rožmitál pod Třemšínem.

I **Červený potok** má mezi 0. – 18. říčním kilometrem vymezeno záplavové území. To zasahuje do obce Hvozdec.

V aktivních zónách záplavových území se nesmí umisťovat ani provádět stavby kromě vodních děl a nezbytných staveb dopravní a technické infrastruktury. Platí zde zákaz těžby nerostů a zeminy způsobem ohrožujícím odtok povrchových vod, skladování odplavitelného materiálu, látek a předmětů, zřizování táborů, kempů a dočasných ubytovacích zařízení (Středočeský kraj, 2014).

Dalším problémem je znečištění vod z bodových zdrojů a zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů. Oba tyto problémy řeší Program opatření pro Středočeský kraj, koncepční dokument pro dosažení dobrého stavu vod.

V rámci tohoto programu byly vymezeny dva hlavní cíle. Zaprvé, výstavba ČOV a kanalizace v obci Olešná a odkanalizování obcí o velikosti 500 – 2 000 obyvatel jako řešení znečištění vod z bodových zdrojů. A zadruhé, revitalizace Litavky v oblasti Láz – Bohutín a v oblasti Havírna – Podlesí, revitalizace potoka Olešná, renaturace Příbramského, Ohranického a Červeného potoka a přítoků pro zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů (Středočeský kraj, 2015).

5.4. Podnebí

Veškeré číselné údaje o podnebí jsou převzaty z Atlasu podnebí Česka (TOLASZ, 2007).

Průměrná teplota vzduchu se v oblasti pohybuje mezi 6-8°C, v nejvyšších polohách Brd pak okolo 4°C. Nejnížší průměrné měsíční teploty vzduchu jsou v lednu (-4 až -2°C). Nejvyšších průměrných měsíčních hodnot je pak dosahováno v červenci (15 -1 7°C).

V oblasti je ročně 120 až 140 mrazových dní a 30 až 50 ledových dní.

V Brdech dosahuje průměrný roční úhrn srážek 700 - 800 mm, s rostoucí vzdáleností od pohoří tento průměr klesá. Ve většině sledovaných obcí je průměrný roční úhrn srážek mezi 600 – 650 mm.

V nejvyšších oblastech Brd sněží až 90 dní v roce, průměrný počet dní se sněžením v nižších polohách se pohybuje mezi 70 – 80 dny.

Průměrně zde za sezónu napadne od 80 do 250 cm nového sněhu, přičemž 250 cm je extrém, ke kterému dochází jen v nejvyšších polohách.

Sněhová pokrývka se zde pak vyskytuje od 60 do 100 dní.

Průměrná roční relativní vlhkost vzduchu se pohybuje mezi 75 – 85 %.

Je zde relativně nízký průměrný roční úhrn výparu z vodní hladiny, a to do 600 mm. Ve většině sledovaného území je tento výpar do 550 mm.

Průměrné roční úhrny referenční evapotranspirace nepřesahují 600 mm.

Rozdíl mezi srážkami a referenční evapotranspirací – tedy vláhová bilance – se pohybuje mezi 150 mm v nejvyšších polohách po -50 mm v jihovýchodní oblasti.

Průměrný roční úhrn globálního záření se v celé oblasti pohybuje mezi 3600 a 3700 MJ/m².

Průměrný roční úhrn přímého záření pak dosahuje 1600 až 1700 MJ/m² na jihu a 1700 až 1800 MJ/m² na severu.

Průměrný roční úhrn doby trvání slunečního svitu je 1500 – 1600 hodin ve většině oblasti, v jižní části pak 1600 – 1700 hodin.

Průměrná roční oblačnost dosahuje 65-70 %.

Průměrný roční tlak vzduchu redukovaný na hladinu moře se v celé oblasti pohybuje okolo 1017,0 – 1017,5 hPa. Nejnižší průměrné měsíční hodnoty tlaku vzduchu redukovaného na hladinu moře jsou v červenci (1015,0 – 1015,5 hPa) a nejvyšší průměrné hodnoty v lednu (1019,5 – 1020,0 hPa)

Průměrná roční rychlost větru je od 3,0 do 5,0 m/s. Podle nejbližších stanic Kocelovice a Plzeň – Dobřany převažuje západní a jihozápadní proudění vzduchu (TOLASZ, 2007).

Automatizované klimatologická stanice I. typu Českého hydrometeorologického ústavu se nachází ve městě Příbram a Rožmitál pod Třemšínem. Tyto stanice provádí všechna měření pomocí automatických přístrojů v intervalu deseti minut, u srážek se pak jedná o interval jedné minuty.

V Podlesí, Rpetech a Hvozdcí se nachází manuální srážkoměrná stanice, kde měří pozorovatel jen denní úhrn srážek a sněhové charakteristiky (ČHMÚ, 2016 c).

Český hydrometeorologický ústav provozuje v České republice i dva meteoradary. Jeden z nich se nachází na vrcholu Skalky na střední Moravě, druhý na vrcholu Praha v Brdech (Příloha H) u obce Nepomuk (InMeteo, 2015).

8. Socioekonomická charakteristika

6.1. Obyvatelstvo

Základním zdrojem dat o vývoji počtu obyvatel se stal Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2015. Zde byla nalezena data ze sčítání lidu, tedy konkrétně z let 1921, 1930, 1950, 1961, 1970, 1980, 1991, 2001 i 2011 (ČSÚ, 2016 c).

Pouze ve čtyřech obcích ve sledovaném časovém období došlo k nárůstu počtu obyvatel, a to v Příbrami, Jincích, Podlesí a Bohutíně (Tabulka 9).

Největší nárůst obyvatel mezi lety 1921 – 2011 zaznamenalo město Příbram. Hlavním důvodem je postupné připojování dalších městských částí, jako je například Příbram V - Zdaboř nebo Příbram VI – Březové Hory.

Pro lepší zobrazení rozdílů mezi jednotlivými sčítáními lidu byly pro nalezené hodnoty spočítány bazické a řetězové indexy. Zatímco bazický index (Tabulka 10) srovnává všechny hodnoty se stejným základem, tedy počtem obyvatel v roce 1921, řetězový index (Tabulka 11) porovnává údaje mezi dvěma po sobě jdoucími sčítáními.

Obecně lze říci, že počet obyvatel ve sledovaných brdských obcích v posledních dvou desetiletích klesá (Obrázek 4). Během sledovaných devadesáti let pak zaznamenala největší pokles obyvatelstva obec Malá Víska, a to na 32,49 % svého původního počtu obyvatel (ČSÚ, 2016 c). Na demografickém vývoji Příbrami a okolí se projevil i útlum těžby a průmyslu na počátku 90. let 20. století (Ministerstvo vnitra, 2008).

Z dlouhodobého pohledu je nejstabilnější situace v počtu obyvatel v Podlesí, kde je znatelný výrazný nárůst obyvatelstva v roce 1930, ale ostatní výkyvy nejsou tak znatelné. Ve srovnání s rokem 1921 zde k roku 2011 žilo pouze o 13 lidí více. Oproti tomu nejvýraznější výkyvy v počtu obyvatel byly zaznamenány u města Příbram. Ta se během sledovaných let dostala i na 76,9 % nebo 208,43 % svého původního počtu obyvatel.

Vojenský újezd Brdy tvořil v oblasti prostorovou bariéru, která mohla ovlivnit rozvoj přilehlých obcí a tím pádem i počet obyvatel v nich. Pro znázornění tohoto rozdílu byl vypočítán index mezi lety 1921 a 2011 (Tabulka 13). Kromě Příbrami a přilehlých obcí – Podlesí a Bohutína, došlo u všech obcí k poklesu počtu obyvatel. Osm z dvaceti šesti sledovaných obcí ztratilo více, než polovinu obyvatelstva (Tabulka 13). Menší rozdíly zaznamenaly obce v blízkosti Příbrami (Obecnice, Sádek, Podlesí) a Hořovic (Rpety, Podluhy, Felbabka) a město Rožmitál pod Třemšínem. Naprostou výjimkou je městyš Jince, který díky přítomnosti armády vzkvétal – nárůst mezi lety 1921 a 2011 byl o 178,41 %.

Samostatnou kategorií jsou obce, které se nacházely v blízkosti Vojenského újezdu Brdy, ale v době jeho rozšiřování byly po roce 1950 vysídleny nebo zcela zanikly. Většina obcí se nacházela na území současného Plzeňského kraje - i když do 31. 12. 2015 patřila celá oblast Vojenského výcvikového prostoru Středočeskému kraji - a to obce Padrt', Přední a Zadní Záběhlá, Kolvín. Na území současného Středočeského kraje se nacházela obec Velcí a Hrachoviště (VHSB, 2007).

Ani v současné době po zrušení Vojenského újezdu Brdy se nepočítá s nárůstem počtu obyvatel v bývalém vojenském prostoru. Toto území chce správa CHKO Brdy zachovat bez zástavby a trvalého osídlení (AOPK, 2013).

V obci Velcí proběhlo první vysídlování již v roce 1941, kdy se do Jinec dostal Wehrmacht (Ohrazenice, 2016). Z původních 301 obyvatel v roce 1930 zůstalo v roce 1950 jen 195 (ČSÚ, 2016 c). Zůstat směli jen lesní zaměstnanci a občané pracující v kasárnách.

V roce 1945 se vracela většina obyvatel zpět, ale již v roce 1952 bylo na základě zákona o vojenských újezdech č. 169/49 Sb. rozhodnuto dělostřeleckou střelnici Brdy rozšířit o území obcí Velcí, Hrachoviště, Přední a Zadní Záběhlá, Padrt' a Kolvín.

Do konce června roku 1952 musela být obec vystěhována. V té době obec Velcí zanikla, ze které zůstalo jen stejnojmenné katastrální území. Z velké části byla zbourána, od té doby zde žijí jen lesní pracovníci. Část katastrálního území byla přičleněna k obci Ohrazenice (Ohrazenice, 2016).

Ve Velcí žilo při Sčítání lidu, domů a bytů k roku 2011 celkem 27 obyvatel. Ve sledovaných sčítáních je území Velcí vedeno jako část celku Brdy v okrese Příbram, kam byla zařazena i Padrt', Hrachoviště, Kolvín, Těně a Záběhlá (ČSÚ, 2016 c).

Vysídlování obce Hrachoviště probíhalo stejně jako u obce Velcí, rozdíl je však v tom, že Hrachoviště bylo po vystěhování v 1952 srovnáno se zemí. Jedinou stavbou, která stále stojí, je stodola a chlévy patřící k č. p. 4 (VHSB, 2007).

Tabulka 9: Vývoj počtu obyvatel v obci Hrachoviště a Velcí mezi lety 1921 - 2011

OBEC	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
HRACHOVIŠTĚ	82	85	53	-	-	-	-	-	-
VELCÍ	381	301	195	179	101	187	51	44	27

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 c

Tabulka 10: Vývoj počtu obyvatel v brdských obcích mezi lety 1921 a 2011

OBEC	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
BOHUTÍN	1 480	1 339	991	1 399	1 296	1 344	1 397	1 487	1 703
BRATKOVICE	702	660	504	463	403	338	255	259	312
ČENKOV	654	623	610	570	541	419	373	381	390
DRAHLÍN	734	719	507	480	470	420	459	500	536
FELBABKA	335	310	253	266	267	264	216	223	266
HVOZDEC	528	508	424	403	374	292	213	214	257
HVOŽĎANY	1 884	1 715	1 379	1 263	1 051	880	811	808	813
CHALOUPKY	720	694	546	480	434	398	362	381	476
JINCE	1 265	1 592	1 260	1 941	1 870	1 633	2 195	2 227	2 257
KŘEŠÍN	277	263	193	168	142	134	112	103	110
LÁZ	817	767	566	583	490	494	483	536	590
MALÁ VÍSKA	277	228	154	153	149	125	93	91	90
NEPOMUK	477	402	287	325	277	178	232	185	202
OBEKNICE	1 653	1 590	1 217	1 251	1 206	1 131	1 111	1 182	1 270
OHRAZENICE	497	425	283	277	257	207	214	234	272
PODLEŠÍ	1 035	1 450	992	1 084	1 032	934	837	848	1 048
PODLUHY	710	785	702	711	660	682	562	590	634
PŘÍBRAM	17 703	15 464	13 614	26 803	29 993	35 123	36 898	35 886	33 793
ROŽMITÁL POD TŘEMŠÍNEM	4 546	4 145	3 608	3 825	4 019	4 524	4 476	4 357	4 484
RPETY	480	466	422	391	346	358	404	426	479
SÁDEK	381	347	267	238	202	189	158	227	223
SEDLICE	497	422	339	337	268	226	203	207	229
VĚŠÍN	1 380	1 139	851	908	830	715	657	613	667
VRANOVICE	547	452	418	373	348	292	258	248	298
ZAJEČOV	1 920	1 896	2 576	1 677	1 565	1 415	1 359	1 345	1 417
CELKEM	41 499	38 401	32 963	46 369	48 490	52 715	54 338	53 558	52 816

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 c

Tabulka 11: Procentuelní podíl počtu obyvatel sledovaných brdských obcí ve Středočeském kraji ve vybraných letech vzhledem k roku 1921 (bazický index)

OBEC	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
BOHUTÍN	100	90,47	66,96	94,53	87,57	90,81	94,39	100,47	115,07
BRATKOVICE	100	94,02	71,79	65,95	57,41	48,15	36,32	36,89	44,44
ČENKOV	100	95,26	93,27	87,16	82,72	64,07	57,03	58,26	59,63
DRAHLÍN	100	97,96	69,07	65,40	64,03	57,22	62,53	68,12	73,02
FELBABKA	100	92,54	75,52	79,40	79,70	78,81	64,48	66,57	79,40
HVOZDEC	100	96,21	80,30	76,33	70,83	55,30	40,34	40,53	48,67
HVOŽDANY	100	91,03	73,20	67,04	55,79	46,71	43,05	42,89	43,15
CHALOUPKY	100	96,39	75,83	66,67	60,28	55,28	50,28	52,92	66,11
JINCE	100	125,85	99,60	153,44	147,83	129,09	173,52	176,05	178,42
KŘEŠÍN	100	94,95	69,68	60,65	51,26	48,38	40,43	37,18	39,71
LÁZ	100	93,88	69,28	71,36	59,98	60,47	59,12	65,61	72,22
MALÁ VÍSKA	100	82,31	55,60	55,23	53,79	45,13	33,57	32,85	32,49
NEPOMUK	100	84,28	60,17	68,13	58,07	37,32	48,64	38,78	42,35
OBEKNICE	100	96,19	73,62	75,68	72,96	68,42	67,21	71,51	76,83
OHRAZENICE	100	85,51	56,94	55,73	51,71	41,65	43,06	47,08	54,73
PODLESÍ	100	140,10	95,85	104,73	99,71	90,24	80,87	81,93	101,26
PODLUHY	100	110,56	98,87	100,14	92,96	96,06	79,15	83,10	89,30
PŘÍBRAM	100	87,35	76,90	151,40	169,42	198,40	208,43	202,71	190,89
ROŽMITÁL P. TRŮ.	100	91,18	79,37	84,14	88,41	99,52	98,46	95,84	98,64
RPETY	100	97,08	87,92	81,46	72,08	74,58	84,17	88,75	99,79
SÁDEK	100	91,08	70,08	62,47	53,02	49,61	41,47	59,58	58,53
SEDLICE	100	84,91	68,21	67,81	53,92	45,47	40,85	41,65	46,08
VĚŠÍN	100	82,54	61,67	65,80	60,14	51,81	47,61	44,42	48,33
VRANOVICE	100	82,63	76,42	68,19	63,62	53,38	47,17	45,34	54,48
ZAJEČOV	100	98,75	134,17	87,34	81,51	73,70	70,78	70,05	73,80

Vlastní výpočty podle dat ČSÚ, 2016 c

Tabulka 12: Procentuelní vyjádření rozdílu počtu obyvatel sledovaných brdských obcí ve Středočeském kraji ve vybraných letech mezi dvěma po sobě jdoucími hodnotami (řetězový index)

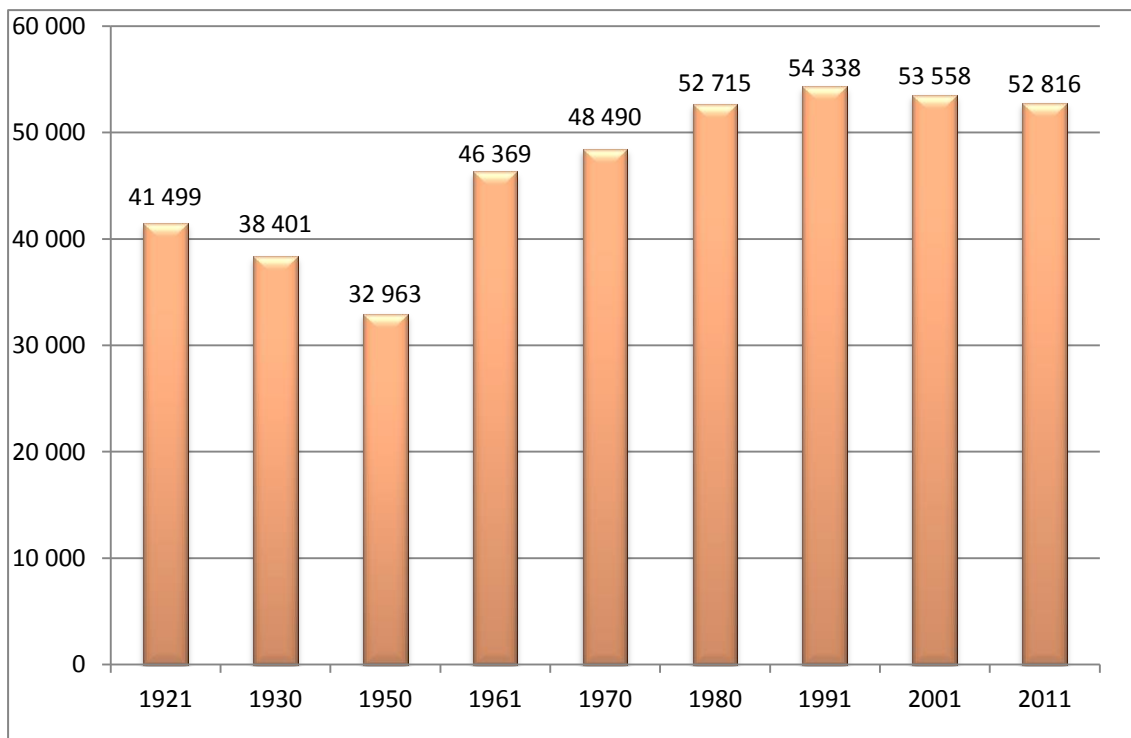
OBECE	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
BOHUTÍN	-	90,47	74,01	141,17	92,64	103,70	103,94	106,44	114,53
BRATKOVICE	-	94,02	76,36	91,87	87,04	83,87	75,44	101,57	120,46
ČENKOV	-	95,26	97,91	93,44	94,91	77,45	89,02	102,14	102,36
DRAHLÍN	-	97,96	70,51	94,67	97,92	89,36	109,29	108,93	107,20
FELBABKA	-	92,54	81,61	105,14	100,38	98,88	81,82	103,24	119,28
HVOZDEC	-	96,21	83,46	95,05	92,80	78,07	72,95	100,47	120,09
HVOŽDANY	-	91,03	80,41	91,59	83,21	83,73	92,16	99,63	100,62
CHALOUPKY	-	96,39	78,67	87,91	90,42	91,71	90,95	105,25	124,93
JINCE	-	125,85	79,15	154,05	96,34	87,33	134,42	101,46	101,35
KŘEŠÍN	-	94,95	73,38	87,05	84,52	94,37	83,58	91,96	106,80
LÁZ	-	93,88	73,79	103,00	84,05	100,82	97,77	110,97	110,07
MALÁ VÍSKA	-	82,31	67,54	99,35	97,39	83,89	74,40	97,85	98,90
NEPOMUK	-	84,28	71,39	113,24	85,23	64,26	130,34	79,74	109,19
OBECNICE	-	96,19	76,54	102,79	96,40	93,78	98,23	106,39	107,45
OHRAZENICE	-	85,51	66,59	97,88	92,78	80,54	103,38	109,35	116,24
PODLESÍ	-	140,10	68,41	109,27	95,20	90,50	89,61	101,31	123,58
PODLUHY	-	110,56	89,43	101,28	92,83	103,33	82,40	104,98	107,46
PŘÍBRAM	-	87,35	88,04	196,88	111,90	117,10	105,05	97,26	94,17
ROŽMITÁL P. TR.	-	91,18	87,04	106,01	105,07	112,57	98,94	97,34	102,91
RPETY	-	97,08	90,56	92,65	88,49	103,47	112,85	105,45	112,44
SÁDEK	-	91,08	76,95	89,14	84,87	93,56	83,60	143,67	98,24
SEDLICE	-	84,91	80,33	99,41	79,53	84,33	89,82	101,97	110,63
VĚŠÍN	-	82,54	74,71	106,70	91,41	86,14	91,89	93,30	108,81
VRANOVICE	-	82,63	92,48	89,23	93,30	83,91	88,36	96,12	120,16
ZAJEČOV	-	98,75	135,86	65,10	93,32	90,42	96,04	98,97	105,35

Vlastní výpočty podle dat ČSÚ, 2016 c

Tabulka 13: Index růstu nebo poklesu počtu obyvatel sledovaných brdských obcí Středočeského kraje mezi lety 1921 a 2011 (stav z roku 1921 představuje 100%)

OBEC	1921	2011	INDEX MEZI LETY 1921 A 2011 (%)
BOHUTÍN	1 480	1 703	115,07
BRATKOVICE	702	312	44,44
ČENKOV	654	390	59,63
DRAHLÍN	734	536	73,02
FELBABKA	335	266	79,40
HVOZDEC	528	257	48,67
HVOŽĎANY	1 884	813	43,15
CHALOUPKY	720	476	66,11
JINCE	1 265	2 257	178,42
KŘEŠÍN	277	110	39,71
LÁZ	817	590	72,22
MALÁ VÍSKA	277	90	32,49
NEPOMUK	477	202	42,35
OBEKNICE	1 653	1 270	76,83
OHRAZENICE	497	272	54,73
PODLESÍ	1 035	1 048	101,26
PODLUHY	710	634	89,30
PŘÍBRAM	17 703	33 793	190,89
ROŽMITÁL P. TŘ.	4 546	4 484	98,64
RPETY	480	479	99,79
SÁDEK	381	223	58,53
SEDLICE	497	229	46,08
VĚŠÍN	1 380	667	48,33
VRANOVICE	547	298	54,48
ZAJEČOV	1 920	1 417	73,80

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 c

*Obrázek 6: Vývoj celkového počtu obyvatel ve sledovaných brdských obcích Středočeského kraje mezi lety 1921 - 2011
Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 c*

Kromě poklesu obyvatelstva je problémem i stárnutí obyvatelstva (Tabulka 13). Index stáří, který udává poměr mezi počtem obyvatel ve věkové skupině 65 a více let a ve věkové skupině 0 - 14 let, vyšel u naprosté většiny obcí vyšší než 1. Čím vyšší hodnoty index stáří dosahuje, tím vyšší je převaha věkové skupiny 65 a více let nad dětmi. Nejvyšší hodnota vychází u obce Malá Víska, kde na dvacet dva obyvatel starších 65 let připadá jen deset dětí. Naopak Jince mají na 272 obyvatel starších 65 let celkem 383 dětí ve věku 0 - 14 let (ČSÚ, 2016 e). Jince se dosud rozvíjely hlavně díky přítomnosti vojáků. Ti zde zakládají rodiny, pro které Jince navýšily dokonce i kapacitu školky (ROKOSOVÁ, 2012).

Tabulka 14: Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2015 podle věkových skupin a index stáří

Obec	Počet obyvatel (1. 1. 2015)			
	věková skupina			
	0 - 14	15 - 64	65 a více	Index stáří
Bohutín	274	1 181	271	0,99
Bratkovice	55	208	59	1,07
Čenkov	44	269	68	1,55
Drahlín	72	355	108	1,50
Felbabka	52	177	54	1,04
Hvozdec	33	160	61	1,85
Hvožd'any	102	525	163	1,60
Chaloupky	73	336	100	1,37
Jince	383	1 592	272	0,71
Křešín	13	74	24	1,85
Láz	113	389	101	0,89
Malá Víska	10	56	22	2,20
Nepomuk	24	118	44	1,83
Obecnice	198	864	212	1,07
Ohrazenice	47	187	50	1,06
Olešná	59	272	90	1,53
Podlesí	190	728	189	0,99
Podluhy	103	411	137	1,33
Příbram	4 658	22 370	6 132	1,32
Rožmitál pod Třemšínem	564	2 909	937	1,66
Sádek	23	155	43	1,87
Sedlice	37	178	43	1,16
Věšín	114	461	112	0,98
Vranovice	58	212	43	0,74
Zaječov	205	951	280	1,37

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 e

Co se týká zaměstnanosti obyvatelstva, v SO ORP Příbram zaznamenala mezi lety 2005-2008 dlouhodobý pokles míra registrované nezaměstnanosti. V průběhu roku 2009 však dochází v důsledku světové hospodářské krize k výraznému nárůstu. Nejvyšší hodnoty za dobu existence Úřadu práce v Příbrami jsou zaznamenány v lednu a únoru roku 2010, kdy se vyšplhaly až na 12,31 %. Od té doby míra registrované nezaměstnanosti opět klesá (SMOCR, 2015 a).

Míra registrované nezaměstnanosti v jednotlivých obcích (Tabulka 14) se k 31. 12. 2011 pohybovala u žen mezi 2,6 % (Hvozdec) a 20,9 % (Nepomuk). U mužů pak od 1,6 % (Hvozdec) po 15,5 % (Láz). Obec Hvozdec má z těchto obcí k danému dni nejnižší míru registrované nezaměstnanosti u obou pohlaví, nejvyšší má naopak obec Křešín. Zajímavé je, že obě tyto obce se nachází v blízkosti Hořovic a společným znakem je i nepřítomnost železnice a nízký počet obyvatel. V těchto dvou obcích se nenachází ani žádný průmyslový podnik, ani zemědělské družstvo. Přesto je míra nezaměstnanosti v Křešíně vyšší o 12,2 % u mužů a o 15,6 % u žen než ve Hvozdcí.

V osmnácti z dvaceti šesti sledovaných obcí je tato míra vyšší u žen než u mužů. Největší rozdíly zaznamenala obec Nepomuk (o 14,1 % vyšší u žen), nejnižší obec Láz (o 0,1 % vyšší u žen). Nepomuk dosáhl i nejvyšší zaznamenané hodnoty celkově, a to 20,9 % u žen (ČSÚ, 2016 e).

Na trhu práce má v rámci sledovaného území významné postavení příbramská aglomerace, kam kromě Příbrami patří Obecnice, Podlesí a Bohutín. Jedná se o oblast s vysokou podnikatelskou aktivitou a dobrou dostupností hlavního města Prahy (SMOCR, 2015 a).

Dominantním pracovním a obslužným centrem je město Příbram. Okrajový vliv Berouna je nepodstatný, větší vliv má Plzeň na Rožmitálsko (MAS Brdy, 2016).

Největším zaměstnavatelem je v posledních letech ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Příbram RAVAK a.s. Příbram (Ministerstvo vnitra, 2008).

Tabulka 15: Míra registrované nezaměstnanosti ve sledovaných brdských obcích Středočeského kraje podle pohlaví ke dni 31. 12. 2011

	Míra registrované nezaměstnanosti (%)	
	muži	ženy
Bohutín	12,1	13
Bratkovice	7,7	7,3
Čenkov	7,4	12
Drahlín	9,4	5,4
Felbabka	4,2	3,7
Hvozdec	1,6	2,6
Hvožd'any	5,9	12,6
Chaloupky	5	8,9
Jince	8,5	8,7
Křešín	13,8	18,2
Láz	15,5	15,6
Malá Víska	8,3	5
Nepomuk	6,8	20,9
Obecnice	12	8,9
Ohrazenice	6,3	8,9
Olešná	3,3	6,6
Podlesí	12,8	15,6
Podluhy	3,7	5,2
Příbram	11,8	10,8
Rožmitál p. Tř.	10,3	12,5
Rpety	10,1	5,4
Sádek	5,4	5,6
Sedlice	8,3	6,3
Věšín	13	13,5
Vranovice	9,5	20,4
Zaječov	5,1	9,7

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 e

6.2. Zemědělství

Zemědělská výroba patří mezi tradiční odvětví národního hospodářství. Rostlinná výroba převažuje nad živočišnou.

Území obcí jsou tvořena zemědělskou půdou (Příloha K), kam patří orná půda, zahrady, ovocné sady a trvalé travní porosty, a nezemědělskou půdou (Příloha L), kterou tvoří lesy, vodní plochy, zastavěné plochy a nádvoří a ostatní plochy. Chmelnice a vinice, které spadají do kategorie zemědělská půda, se ve sledovaných obcích nevyskytují.

Nezemědělská půda (13 935,5 ha) převažuje ve sledovaných brdských obcích nad zemědělskou půdou (12 318 ha). Největší část zemědělské půdy je zastoupena ornou půdou (7 025,2 ha), nejmenší plochu zaujímají ovocných sady (52,1 ha). Z nezemědělské půdy pak zaujímají největší plochu lesní pozemky (10 690 ha), nejmenší část zaujímají vodní plochy (396,8 ha).

Koeficient ekologické stability je poměrové číslo, které vyjadřuje poměr mezi stabilními (trvalé travní porosty, lesní pozemky, vodní plochy, pastviny, mokřady, sady a vinice) a nestabilními krajinnými prvky (antropogenní plochy, orná půda, chmelnice). Sledované brdské obce dosahují hodnot mezi 1,0 – 3,0 (Středočeský kraj, 2015). To znamená, že se zde nachází vyvážená krajina, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami (MICHAL, 1994).

Problémem je snižování podílu trvalých travních porostů v území SO POÚ Příbram a Rožmitál pod Třemšínem, což představuje problém vzhledem k místním relativně členitějším terénním podmínkám a vyšší ohroženosti vodní erozí (Středočeský kraj, 2015).

Na většině území sledovaných brdských obcí hospodaří zemědělská družstva, která se zabývají jak rostlinnou, tak živočišnou výrobou. Jedná se o Zemědělské družstvo Sádek, Zemědělské družstvo Bohutín, Zemědělské družstvo Pňovice, Výrobně obchodní družstvo Hvožd'any a Výrobně zemědělské družstvo Zaječov (Google, 2016).

Podle Výrobně obchodního družstva Hvožd'any je na jeho obhospodařované půdě (1250 ha) nejvíce obilovin (435 ha), přičemž největší hektarové výnosy v roce 2014 tvořila kukuřice na siláž – 35 t (VOD Hvožd'any, 2016 a). V tomtéž roce chovalo 1 024 ks skotu (VOD Hvožd'any, 2016 b).

V posledních letech je zaznamenán pozitivní trend v nárůstu plochy, která je ve Středočeském kraji obhospodařována ekologicky hospodařícími zemědělci (Tabulka 15). Odborníci shledávají Brdy a Podbrdsko jako ideální prostředí pro rozvoj ekologického zemědělství (Středočeský kraj, 2015).

Tabulka 16: Podíl ekologicky obhospodařovaného území na obhospodařovaném území Středočeského kraje ve vybraných letech

Rok	2008	2009	2011
Podíl ekologicky obhospodařovaného území (%)	1,24	2,79	3,3

Vlastní zpracování podle Středočeský kraj, 2015

6.3. Lesní a vodní hospodářství

I přes to, že území bývalého Vojenského újezdu Brdy bylo rozděleno mezi katastry jednotlivých obcí, samotné obce na nich nehospodaří, protože území zůstalo ve správě Vojenských lesů a statků – divize Hořovice (Vojenské lesy a statky ČR, 2016).

Vojenské lesy a statky jsou nástupnickou organizací Vojenského dřevařského podniku, Vojenských lesních podniků (1928), které se po rozdělení federativní republiky rozdělily na Vojenské lesy a majetky SR a konečně Vojenské lesy a statky ČR (VLS, 2016). Tyto organizace hospodařily na území bývalého Vojenského újezdu Brdy již od 20. let 20. století.

Sledované území patří mezi nejzalesněnější oblasti Středočeského kraje (Středočeský kraj, 2015).

Novodobé lesní hospodářství v oblasti Brd podstatným způsobem ovlivnilo přeměnu přírodních nebo přírodě blízkých porostů na současné smrkové monokultury, které co do homogennosti a plošné rozlohy patří mezi největší na našem území. Přes značnou převahu smrků je v Brdech celá řada převážně menších lokalit, které mají přirozenou či přírodě blízkou povahu. Lesy s přirozenou dřevinnou skladbou (hlavně dub, buk, jedle, jilm, lípa, borovice, smrk) jsou zachovány zejména ve špatně přístupných oblastech (AOPK, 2016 e).

Cílem Agentury ochrany přírody a krajiny je, aby byl kladen důraz na další funkce lesa, než je produkce dřeva. Vzhledem k citlivému vodnímu režimu oblasti je nutno udržovat dobrý stav lesa. Jedním ze základních předpokladů pro zlepšení jeho stavu je vyšší zastoupení listnatých stromů (HUTR, 2016 c).

Na území sledovaných obcí hospodaří jeden z pěti přímo řízených závodů Lesů České republiky – Lesní závod Dobříš. Polesí tohoto závodu je například v Hutích pod Třemšínem a Roželově (Lesy ČR, 2016). V okolí města Příbrami obhospodařují 1250 ha plochy (nejen lesů) Městské lesy Příbram s.r.o. (Městské lesy Příbram, 2016).

Dalším způsobem hospodaření v této oblasti je vodní hospodářství.

Na rybnících Příbramska hospodaří Blatenská ryba spol s.r.o. (Blatenská ryba, 2016), v Rožmitále pod Třemšínem se nachází sádka ve vlastnictví Rybářství Lnáře s.r.o. (VÁVRA, 2016) a na území sledovaných obcí působí Český rybářský svaz - místní organizace Příbram, Zdice a Rožmitál pod Třemšínem (Český rybářský svaz, 2016).

Podle vodohospodářské mapy ČR 1:50 000 se nachází množství studen a vrtů jak na území bývalého Vojenského újezdu Brdy, tak v okolních obcích. To svědčí o dostatečném množství a kvalitě podzemních vod pro využití jako zdroje pitné vody. Dále je zde několik ploch vodních zdrojů, které jsou v ochranném pásu (VÚV, 2012).

Na místních vodních tocích se nachází celkem sedm malých vodních elektráren. Nevyrobí velké množství elektřiny, ale slouží jako doplňkový zdroj elektrické energie, protože se dokáží rychle dostat na vysoký výkon a tím vyrovnat energetickou bilanci v elektrizační soustavě v době energetických špiček (ČEZ, 2016).

Vodní elektrárny se nachází na řece Litavce, a to ve městě Příbram (dvě elektrárny), v obci Bratkovice a v městysu Jince.

Na řece Skalici je vodní elektrárna ve městě Rožmitál pod Třemšínem.

V obci Hvožd'any a Leleticích se nachází vodní elektrárna na Závišínském potoce (SMOCR, 2015 a).

Kromě využívání vodní energie pro tvorbu elektrické energie je ve sledovaných brdských obcích využíváno i fotovoltaických elektráren. Ty se nachází v Příbrami, Rožmitále pod Třemšínem, Jincích, Leleticích (Hvožd'any) a Lázu (SMOCR, 2015 a).

6.4. Těžba nerostných surovin a průmysl

Nejdůležitější místní průmyslovou činností byla těžba rud a výroba a zpracování kovů.

6.4.1. Železná ruda

Významnou roli hrála výroba a zpracování železa, která se rozvíjela od 10. – 12. století. V průběhu let se jednalo o velkovýrobu v železných hutích i o zpracování železa venkovskými kováři. V 16. století se asi polovina vytěženého dříví využívala pro hutě. Velký význam měla ale i vodní síla – například jen na Červeném potoce existovala vodní soustava pohánějící tři vysoké pece. V suchých obdobích pak bylo nutné využívat rybníky původně určené k chovu ryb (CÍLEK, 2005).

Od poloviny 18. století začala tradice cvočkářství - výroba hřebíků. Ta probíhala ve Hvozdcí, Ohrazenici, Jincích, Felbabce a na Rožmitálsku (JÚNA, 1930).

Koncem 18. století bylo v Podbrdsku vyráběno asi 70% železa v Čechách. Nakonec ve druhé polovině 19. století oblast nedokázala konkurovat kladenským a ostravským železárnám a postupně docházelo k úpadku tohoto odvětví (CÍLEK, 2005).

6.4.2. Stříbro a olovo

V březohorském rudním revíru s ložisky Březové Hory a Bohutín se od 13. století zpracovávaly rudy se značným obsahem stříbra. Jejich těžba probíhala v okolí říčky Litavky a v povodí Pílského potoka. Březové Hory a Bohutín jsou dvě klíčová ložiska, která se kromě rud s obsahem stříbra vyznačují i výskytem rud s hojným obsahem olova a zinku. Zejména ložisko Březové Hory bylo považováno za největší ložisko stříbra a olova žilného typu na území dnešní České republiky. Menší ložiska se nacházeli i na katastrálních územích obcí Obecnice a Sádek.

Z roku 1311 pochází nejstarší písemný dokument o existenci hutě v Příbrami. Mezi lety 1786 – 1793 probíhala výstavba nové stříbrné a olověné hutě v místech, kde již od roku 1632 stávala stará huť (Kovohutě Příbram, 2010). Největší význam mělo stříbrorudné dolování v druhé polovině 19. století (CÍLEK, 2005).

Celkem 97,7 % rakousko-uherské produkce těžby stříbra a olova probíhalo v dole Anna, Vojtěch, Prokop, Marie a Ševčínském dole (Hornické muzeum Příbram, 2016 b). Z rud pocházejících z březohorského revíru bylo mezi lety 1311 -1972 vyrobeno 359 000 t olova, 3 220 t stříbra a 244 t zlata. Společnost Kovohutě Příbram, dříve Státní huť na stříbro a olovo v Příbrami, souvisí s historií příbramského hutnictví stříbra a olova. V současné době zhodnocuje odpady olova, drahých kovů a elektrozařízení (Kovohutě Příbram, 2016).

6.4.3. Uran

Ve dvacátém století přichází těžba uranu, která poznamenala ráz města Příbrami i okolního regionu nejvíce. Do 90. let 20. století byla stěžejním odvětvím Příbramska (Ministerstvo vnitra, 2008).

Hlubinná těžba uranu probíhala v Příbrami mezi lety 1950-1991. Od roku 1958 se ruda zpracovávala například v Příbrami - části Bytíz. Došlo k vytvoření množství pracovních míst jak pro civilní zaměstnance, tak pro odsouzené (CÍLEK, 2005).

Správu zde zpočátku zabezpečovaly Rudné a tuhové doly Příbram, které byly v průběhu let přejmenovány na Jáchymovské doly Příbram se sídlem v Příbrami, Jáchymovské doly n. p. – Příbram se sídlem v Konětotech“ a Uranové doly n. p. Příbram. Od roku 1991 zde byl zřízen odštěpný závod Československého uranového průmyslu s. p., tedy Správa uranových ložisek se sídlem v Příbrami (GeoWeb, 2016).

V současné době je správcem státní podnik DIAMO, který realizuje zahlazování následků hornické činnosti po těžbě uranu a dalších rud (DIAMO, 2016).

Celkově bylo mezi lety 1950-1991 vytěženo přes 48 tisíc tun uranu z dobývacího prostoru o ploše 57,6 km².

Nyní jsou doly zlikvidovány, podzemí je zatopeno. Kontaminované důlní vody jsou z ložiska čerpány do části Bytíz, kde je od roku 2005 nová čistička důlních vod.

Vybrané odvaly jsou zpracovávány na drcené kamenivo.

Zejména v části Bytíz patří k negativním projevům hlubinného dobývání různé propady a důlní otřesy (DIAMO, 2016).

6.4.4. Drahé kameny

V oblasti Brd se nacházejí i drahé kameny, konkrétně železitý křemen a acháty. Železitý křemen byl nalezen v oblasti Jinců, ale také ve štěrkových náplavech Červeného a Jalového potoka. Od 80. let 20. století je produktivní lokalitou brdských achátů stále činný lom u Zaječova (CÍLEK, 2005).

6.4.5. Zlato

V jižní a jihozápadní oblasti Brd se nacházejí naleziště zlata. V minulosti bylo zlato získáváno rýžováním náplavů potoků a říček. Ta největší rýžoviště vznikla na Litavce mezi Lázem, Bohutínem a Podlesím. Další byla na Vlčavě, na Vranovickém potoku a Závašínském potoku, který protéká kolem Petráškovy hory (CÍLEK, 2005).

Na samotné Petráškově hoře bylo zlato objeveno už v devadesátých letech dvacátého století, k těžbě ale nedošlo. Tehdy průzkumníkům a eventuální těžbě zabránilo zřízení přírodního parku Třemšín, který ve svém zřizovacím předpisu přímo zakazuje geologický průzkum. V té době se jednalo o dvě lokality – Jahodová hora u Věšina a již zmiňovaná Petrášková hora u Vacíkova. V posledních letech projevil zahraniční společnosti zájem o průzkum a těžbu zlata kyanidovým loužením na Petráškově hoře (CÍLEK, 2005). Konečné rozhodnutí padlo až 22. 9. 2015, kdy ministr životního prostředí zamítl žádost o stanovení průzkumného území v lokalitě Vacíkov (Brdy nad zlato, 2015). Dne 12. 10. 2015 došlo ke schválení vyhlášení Chráněné krajinné oblasti Brdy se začleněním zlatonosného ložiska Petrášková hora u Vacíkova (Český rozhlas, 2015). Tento krok jen potvrdil, že zde těžba zlata neproběhne. Zlatonosné žíly byly pokusně těženy i v Příbrami na dolu Vojtěch mezi lety 1935 – 1938 (CÍLEK, 2005).

6.4.6. Další nerostné suroviny

Na Jinecku byly nalezeny a těženy křemence a křemenné pískovce, mezi Věšínem a vrchem Třemšín pak byly v 17. – 18. století v činnosti sklárny, které zpracovávaly křemence i křemen z nedalekého okolí.

U Bratkovic byly těženy sprašové hlíny, svahové sedimenty a jílovité eluviální zvětraliny pro cihlářskou výrobu.

V okolí Příbrami, Rožmitálu pod Třemšínem, Jinců a Drahlína vznikaly kaolinitem bohaté zeminy (keramické jíly). Dříve byly těženy na výrobu keramického zboží a sloužily také k těsnění pecí v příbramské huti na stříbro a olovo.

V 19. století a během 1. poloviny 20. století byla v činnosti řada lomů, ve kterých se těžil stavební kámen a kamenivo. Jednalo se o lokality v katastru obce Zaječov a v okolí Příbrami (CÍLEK, 2005).

V současné době je na území CHKO těžen jen stavební kámen, a to v Červeném lomu (Věšín). Dlouhodobým cílem CHKO Brdy je udržení území bez nové těžby nerostných surovin (AOPK, 2013).

6.4.7. Ostatní průmyslová výroba

V současné době se ve sledovaných obcích nachází přes padesát firem, které se věnují průmyslové výrobě – a to od výroby transformátorů (ELZAT spol s.r.o. Rožmitál pod Třemšínem) a zemědělských stojů na pícniny (Strojírny Rožmitál pod Třemšínem), přes výrobu elektromagnetických ventilů (MESIT air Čenkov) a výrobu kovových výrobků pro nábytkářské firmy (Kovo Věšín s.r.o.) po nejrůznější výrobu ve městě Příbram (Příbram.cz, 2016).

Chemické výrobě se věnuje pět firem, ze kterých lze zmínit firmu Galmet Trade spol s.r.o., která působí v areálu Kovohutí a zabývá se výrobou a dovozem chemických látek a chemických přípravků.

Deset firem se věnuje sklářskému a keramickému průmyslu a průmyslu stavebních hmot. Všechny sídlí v Příbrami. Firmy jsou zaměřeny na činnosti od zpracování kamene po opracování skla.

Dalších jedenáct je zaměřeno na zpracování dřeva. Tyto firmy jsou poměrně rovnoměrně rozptýleny v Příbrami, Rožmitále pod Třemšínem a Jincích. Čtyři příbramské firmy jsou zaměřeny na papírenskou výrobu.

Do potravinářské výroby lze zařadit pět místních firem, přičemž i v rámci perspektiv cestovního ruchu je vhodné zmínit Rodinný pivovar Vilém v Jincích.

Jedinou firmou, která se zabývá výrobou oděvů, je firma Jan Šimr v Rožmitále pod Třemšínem. Zatímco velmi časté je zaměření na elektrotechniku a elektroniku – ve sledovaných obcích se jedná o dvacet tři firem (Kompass, 2016).

V oblasti se nachází poměrně velké množství malých živnostníků. V plánu SO ORP Příbram je vytvořit systém jejich podpory formou rekvalifikace místních obyvatel vzhledem k potřebám těchto podnikatelů (SMOCR, 2015 a).

V roce 2013 byl proveden Průzkum podnikatelského prostředí ve městě Příbram, z něhož vyplynulo, že místní podnikatelé vnímají jako velkou výhodu oblasti její polohu vzhledem k Praze a dobré dopravní spojení s ním. Naopak velmi negativně hodnotili vysoké ceny nájmu prostor i nedostatek parkovacích míst ve městě. Více než 43 % živnostníků proto podniká ve vlastních prostorách (PROCES, 2013).

6.5. Veřejná dopravní infrastruktura

6.5.1. Veřejná doprava

Silniční doprava

Ve sledovaném území se nenachází žádná dálnice, v těsné blízkosti Příbrami však od 1. 1. 2016 vede dálnice D4 (Praha – Příbram – Nová Hospoda), která nahradila rychlostní silnici R4.

Územím vymezených brdských obcí vedou tři silnice I. třídy, a to silnice I/18 (Rožmitál pod Třemšínem – Příbram – Dubenec – Olbramovice), I/19 (Nezbavětice – Rožmitál pod Třemšínem – Lety – Milevsko – Oltyně – Tábor – Pelhřimov) a I/66 (Milín – Příbram). Ze silnic II. třídy jsou to pak č. 115, 118 a 191 (ŘSD, 2016).

Železniční doprava

Železniční trať 204 vede Rožmitálem pod Třemšínem (Březnice – Rožmitál pod Třemšínem) a dále trať 200 (Zdice – Protivín) Příbramí, Bratkovicemi, Čenkovem a Jincemi (SŽDC, 2016).

Jedná se o regionální tratě, které lze považovat za dlouhodobě stabilizované a nepředpokládá se vložení investic na zlepšení nebo rozvoj (Středočeský kraj, 2015).

Ostatní druhy dopravy

Letecká ani vodní doprava zde nemá žádný význam (Středočeský kraj, 2015).

Cyklostezky

MAS Podbrdsko ve své strategii komunitně vedeného místního rozvoje pro roky 2014 - 2020 uvádí, že cyklotrasy na jejím území jsou z velké části vedeny po silnicích III. tříd nebo dokonce II. tříd (MAS Podbrdsko, 2014).

Sledovanými obcemi vede cyklotrasa č. 302 Dolní Líšice – Hořovice, která protíná Bohutín, Podlesí, Obecnici, Bratkovice, Čenkov, Jince, Křešín, Felbabku a Rpety. Další je cyklotrasa č. 8190 Bohutín – Rožmitál pod Třemšínem (přes Láz) a přes Hvozdec, Podluhy a Rpety vede č. 0006 Zbiroh – Rpety (MAS Brdy, 2016).

Od jara do podzimu nabízí ČSAD Plzeň projekt, který nese název Brdský cyklobus. Na lince z Plzně do Příbrami provozuje autobusy s vlekem pro jízdní kola, který jezdí pravidelně každou sobotu, neděli a ve svátky. V posledních letech je tento projekt rozšířen o spoje z Příbrami do Míšova a zpět (ČSAD autobusy Plzeň a.s., 2016).

6.5.2. Dopravní dostupnost center

Dopravní dostupnost vychází z kvality dopravní infrastruktury (rychlost a kapacita) a z rozložení a úrovně vyšších center. Základem byla kvalita možného dopravního spojení zejména veřejnou dopravou po existujících silničních a železničních trasách. Druhým faktorem byla dostupnost Prahy. Tato analýza byla provedena pro jednotlivé správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem.

SO POÚ Hořovice má dobrou dostupnost místního centra – Hořovic – i větší části větších měst. Převážná část SO POÚ Příbram má dopravní dostupnost Příbrami vyhovující, některé obce už mají dopravní dostupnost k tomuto centru pouze přijatelnou. Oproti tomu SO POÚ Rožmitál pod Třemšínem a SO POÚ Březnice mají dostupnost místního centra špatnou, zároveň zde dochází k nedostupnosti vyšších center s nabídkou pracovních příležitostí a služeb (Středočeský kraj, 2015).

9. Problémy životního prostředí

Okres Příbram je v rámci Středočeského kraje na druhém místě s nejvyššími naměřenými hodnotami základních znečišťujících látek v ovzduší, a to konkrétně SO₂, CO, tuhých znečišťujících látek a těžkých organických látek. Mezi největší znečišťovatele patří Kovohutě Příbram nástupnická, a.s. a Výroba a prodej tepla Příbram a.s. Dále doprava, lokální zdroje vytápění, průmyslové zdroje.

Podle mapy zdrojů znečišťování za rok 2013 Českého hydrometeorologického ústavu se naprostá většina z nich nachází na území města Příbram (ČHMÚ, 2013). V minulosti bylo problémem Příbrami a blízkého okolí překročení množství arsenu, kadmia, niklu a benzoapyrenu v ovzduší, tyto hodnoty však dlouhodobě klesají (Středočeský kraj, 2015).

Město Příbram je problémové i v oblasti hluku způsobeném dopravou (Středočeský kraj, 2015). Tento problém by však z velké části měla řešit výstavba jihovýchodního obchvatu města, jehož stavba má začít v roce 2020. Zároveň má dojít ke změně technického řešení v oblasti, kde silnice I/18 prochází poddolovaným územím (Příbram.eu, 2015). Žádná další problémová místa spojená s hlukem ve sledované oblasti nejsou, nenachází se zde žádná letiště ani podobné zdroje hluku (Středočeský kraj, 2015).

Okres Příbram dosahuje nejvyšších hodnot při sledování geometrického průměru objemové aktivity radonu v obcích. Naprostá většina sledovaných obcí dosahuje hodnoty vyšší, než 100 Bq/m³. U některých z obcí však měření neproběhlo (SÚRO, 2015).

Podle Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půd se zde nacházejí oblasti s vodní erozí od velmi slabé po extrémní, ve kterých dosahuje vodní eroze hodnot vyšších, než 3,45 t/ha/rok. Tyto hodnoty ale nejsou v rámci České republiky ojedinělé. Oblast bývalého Vojenského újezdu Brdy bohužel nebyla hodnocena (VÚMOP, 2015).

Hospodářství s odpadem je poměrně aktuálním tématem. Je řešen jak ve Strategii území správního obvodu ORP Hořovice, tak v Akčním plánu rozvoje území správního obvodu obce s rozšířenou působností Příbram. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad, zajištění dalšího nakládání s odpadem a podobné (SMOCR, 2015 b). V současné době je hlavním problémem málo efektivní svoz odpadu a nejednotné ceny v obcích (Středočeský kraj, 2015).

Typickým problémem oblasti jsou staré ekologické zátěže, tedy pozůstatky po nevhodném nakládání s nebezpečnými látkami v minulosti. Tímto způsobem došlo k závažné kontaminaci horninového prostředí nebo podzemních a povrchových vod (Středočeský kraj, 2015).

Ve městě Příbrami a blízkém okolí se často jedná o následky těžby a zpracování nerostných surovin. Starou ekologickou zátěží je označen areál Jámy č. 11A dolu Bytíz; Benzina s.r.o. Příbram; ČEZ, a.s. Distribuce rozvodna; DIAMO, s.p. – závod Březové Hory; KARSIT Jaroměř – závod Příbram; Kovohutě Příbram nástupnická a.s.; PRATEX Příbram; Průzkum Příbram s.r.o. a Příbram – bývalá plynárna.

V Rožmitále pod Třemšínem je ekologicky zatěžujícím prostorem bývalá městská skládka a Obalovka Rožmitál pod Třemšínem a v části Pňovice opět skládka.

Problémy s bývalými i současnými skládkami mají i Jince, Láz, Bratkovice, Felbabka, Ohrazenice a dvě části obce Hvožd'any – Vacíkov a Pozdyně.

Zbývajícími starými ekologickými zátěžemi jsou Vranovice – Skalky, pískovna ve Věšíně, Obalovna Jince, Obalovna Čenkov a Bílá Huť v Čenkově (SEKM, 2010).

Samostatnou kategorií jsou zátěže území bývalého Vojenského újezdu Brdy. Přítomnost armády měla na zdejší přírodu a krajinu významný vliv zejména na dopadových plochách, které budou nadále udržovány v tomto stavu. Agentura ochrany přírody a krajiny chce zajistit podobné podmínky jako za působení armády, a to řízenými požáry nebo pojezdy těžkou technikou (HUTR, 2016 d).

10. Vybavenost obcí

Do občasných vybaveností obcí patří školská zařízení, knihovny, lékařské ordinace, lékárny, ale i například domy s pečovatelskou službou, kulturní zařízení a zařízení pro volný čas.

Nejčastěji zastoupeným školským zařízením jsou mateřské školy. Celkem jich je ve sledovaných obcích dvacet šest. Šestnácti mateřskými školami disponuje město Příbram, další jsou v Rožmitále pod Třemšínem, Bohutíně, Čenkově, Hvoždanech, Jincích, Lázu, Obecnici, Podlesí, Věšíně a Vranovicích.

Základních škol je zde provozováno patnáct, z toho osm jich je ve městě Příbram. Další se nacházejí ve větších obcích, jako jsou Hvoždany, Bohutín, Obecnice, Věšín, Zaječov, městyň Jince a město Rožmitál pod Třemšínem, které provozuje i speciální základní školu (MŠMT, 2016). V současnosti je počet škol a školských zařízení dostatečný, největší problém je s financováním zejména malotřídních venkovských základních škol.

Ve dvou městech se nachází i základní umělecké školy, a to konkrétně Základní umělecká škola Jakuba Jana Ryby Rožmitál pod Třemšínem, Základní umělecká škola Antonína Dvořáka Příbram a Základní umělecká škola Příbram I (Středočeský kraj, 2015).

Jediné střední školy ve sledovaném území jsou ve městě Příbram, kde se nachází devět středních škol. Stejná situace nastává i s vyššími odbornými školami, které jsou v Příbrami tři. Mimo to se zde nachází Konzultační a výukové středisko soukromé Vysoké školy Evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích (VŠERS, 2012).

Velmi dobře je na tom sledované území s vybaveností veřejnou knihovnou. Ta se nachází v Bratkovicích, Čenkově, Hvoždanech, Jincích, Podlesí, Rožmitále pod Třemšínem, Věšíně, Vranovicích a v Příbrami má několik poboček Knihovna Jana Drdy (Středočeský kraj, 2015).

V oblasti zdravotnictví má v regionu zásadní postavení Oblastní nemocnice Příbram, a. s., jejímž vlastníkem je Středočeský kraj. Sdružené ambulantní zařízení se nachází v Rožmitále pod Třemšínem, detašované pracoviště ambulantního zařízení v Jincích. Samostatnou ordinací praktického lékaře pro dospělé i pro děti a dorost disponují Hvoždany, Jince, Příbram (více ordinací) a Rožmitál pod Třemšínem. Samostatná ordinace gynekologa jsou pouze v Příbrami (více ordinací) a Rožmitále pod Třemšínem. I přes to, že se ordinace stomatologa nachází ve Hvoždanech, Jincích, Příbrami (více ordinací) i Rožmitále pod Třemšínem, velkým aktuálním problémem oblasti je nedostatek stomatologů.

Zatímco lékaři jsou dostupní i v menších obcích, jako jsou Hvoždany, lékárny se nachází pouze v Příbrami, v Rožmitále pod Třemšínem a v Jincích (SMOCR, 2015 a). Sociální služby jsou soustředěny hlavně do Příbrami a Rožmitálu pod Třemšínem (Středočeský kraj, 2015).

Podobná situace nastává i s kulturními zařízeními. Obě města disponují kinem, muzeem i galerií. Velkou raritou je lesní divadlo v obci Podlesí. Kulturní domy mají Bratkovice, Čenkov, Hvožd'any, Jince, Láz, Příbram, Rožmitál pod Třemšínem a Sedlice.

Vybavenost zařízeními pro volný čas je poměrně dobrá. Většina obcí má na svém území alespoň hřiště, a to Bohutín, Čenkov, Drahlín, Hvožd'any, Jince, Křešín, Láz, Obecnice, Ohrazenice, Podlesí, Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Sádek, Sedlice, Věšín a Vranovice. Tělocvičny se nachází už ve větších obcích, jako jsou Hvožd'any a Obecnice, a poté v Jincích, Rožmitále pod Třemšínem a Příbrami. Zajímavé je, že ne všechny základní školy mají svou tělocvičnu.

Město Příbram a Rožmitál pod Třemšínem mají středisko pro volný čas dětí a mládeže, v Rožmitále pod Třemšínem je pak otevřený stadion, Příbram má jak otevřený, tak zimní stadion. Koupaliště a bazény jsou k dispozici v Příbrami, Rožmitále pod Třemšínem, Jincích, ale i Obecnici nebo obci Věšín (SMOCR, 2015 a).

11. Cestovní ruch

Faktory ovlivňující cestovní ruch jsou rozděleny na lokalizační, realizační a selektivní.

Lokalizační faktory lze rozdělit na přírodní a kulturně-historické.

Oblast se nachází v mírném pásu, kde se střídají čtyři roční období, a tak může lákat k letnímu i zimnímu cestovnímu ruchu. Značné přírodní předpoklady pro cestovní ruch mají brdské obce díky rozmanitému povrchu Brd, jejichž část je navíc od 1. ledna 2016 po zhruba devadesáti letech opět zpřístupněna (HUTR, 2016 b). I přes to, že je zde vyhlášena chráněná krajinná oblast, zákon o ochraně přírody a krajiny říká, že rekreační využití oblasti je přípustné, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí (Zákon 114/1992 Sb.).

Z hlediska kultury může návštěvníky lákat kino v Příbrami a Rožmitále pod Třemšínem, divadlo v Příbrami, různé akce v Podbrdském muzeu v Rožmitále pod Třemšínem (Příloha I), nebo další muzea v Příbrami v čele s Hornickým muzeem Příbram. Jednou z nejvýznamnějších turistických atraktivit sledovaných obcí je poutní místo Svatá Hora u Příbrami. V souvislosti se zrušením vojenského újezdu se může významnou atraktivitou stát i zřícenina hradu Valdek (Příloha F) u Jinců (SMOCR, 2015 a). Velmi navštěvovanou každoroční akcí je Den s Českou královnou, který se koná na konci června v Rožmitále pod Třemšínem (Příloha J).

Realizační faktory tvoří dopravní infrastruktura a materiálně – technická základna.

Dopravní síť je dostačující, na mnoha místech je vyžadována investice do oprav (SMOCR, 2015 b). Železniční síť ve většině obcí není zavedena, a tak má význam převážně jen v Příbrami a Jincích (Středočeský kraj, 2015). Jednou z perspektiv regionu je využití starých úvozových cest jako cyklostezky, stezky pro pěší a hipoturistiku a běžkařské stezky. Naopak slabou stránkou převážně většiny sledovaných obcí je jejich odlehlá poloha v rámci kraje, která souvisí s horší dopravní dostupností center.

Materiálně – technickou základnou jsou myšlena ubytovací a stravovací zařízení. Ve sledovaném území převažuje množství penzionů (Příloha A) a ubytoven (Příloha B) nad hotely (Příloha C). Nachází se zde dvouhvězdičkové a tříhvězdičkové hotely, a to zejména ve městě Příbram (ČSÚ, 2016 d). Jejich nevýhodou je často nízká kapacita a kvalita služeb (MAS Brdy, 2016). Výhodou je naopak celoroční provoz, zatímco kempy, chatová osada v obci Chaloupky (Příloha D) a rekreační zařízení (Příloha E) mají provoz pouze v letní sezóně (ČSÚ, 2016 d).

Velmi významnou aktivitou cestovního ruchu této oblasti je chataření a chalupaření (Středočeský kraj, 2015).

Předpokládaný nárůst cestovního ruchu v oblasti může podpořit vznik hotelů nejluxusnější kategorie, které v regionu chybí, a zároveň podpořit zkvalitnění služeb a sortimentu existujících ubytovacích i stravovacích zařízení (Středočeský kraj, 2015).

Podle Turistického informačního centra města Příbram se jen v tomto městě nachází 103 stravovacích zařízení. Jedná se o kavárny, pivnice, vinárny, rychlá občerstvení, jídelny, restaurace či bary (Město Příbram, 2010-2016). V Rožmitále pod Třemšínem se nachází sedm stravovacích zařízení a další pak nabízí Jince (3), Obecnice (2), Věšín (2), Čenkov, Podlesí, Bratkovice, Drahlín, Láz, Felbabka a Zaječov (Seznam.cz, a.s., 1996-2016).

Selektivní předpoklady mohou být nejvíce subjektivní. Velký význam má v tomto ohledu reklama a vliv cestovních kanceláří, ale i třeba sociálních sítí. Česká republika je nicméně politicky stabilní, ekonomicky vyspělý stát s dobrou životní úrovní, národnostně jednotný a bezpečný pro cestování (KUPR, 2013).

12. Perspektivy

10.1. Perspektivy v oblasti ochrana přírody a krajiny

Velkou výhodou je zajištění ochrany přírody a krajiny poté, co došlo ke zrušení Vojenského újezdu Brdy.

Vzhledem ke změně vojenského újezdu na chráněnou krajinnou oblast proběhlo v oblasti několik významných změn. Prozatím se veřejnosti otevřelo necelých 30 % území bývalého vojenského újezdu. Část zůstává armádě a některé lokality budou zpřístupněny, až skončí povrchový pyrotechnický průzkum – pravděpodobně na konci roku 2017. Podobné řešení proběhlo například v Národním parku Dartmoor ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irsku. I zde má armáda vyčleněné plochy, které stále využívá, ostatní části jsou však turisty velmi navštěvované (Dartmoor National Park Authority, 2016).

Během roku 2016 má vyznačit Klub českých turistů nové trasy přímo v terénu (HUTR, 2016 b). Zároveň by mělo dojít k přípravě expozic v informačních centrech a muzeích v Příbrami, Jincích a Rožmitále pod Třemšínem. Hlavním turistickým centrem by se měl stát Dům přírody na zámečku Tři Trubky v katastru obce Strašice v Plzeňském kraji. Jeho příprava však zabere ještě asi dva roky a vlastní realizace další rok (HUTR, 2016 c).

Do nedávna čelila obec Vacíkov hrozbě v podobě možné těžby zlata na Petráškově hoře (CÍLEK, 2005). Po dlouhých letech došlo ke konečnému rozhodnutí o zamítnutí těžby (Brdy nad zlato, 2015), které je ještě posíleno začleněním Petráškovy hory do Chráněné krajinné oblasti Brdy (Český rozhlas, 2015).

Kvůli dohledu nad dodržováním režimu byl navýšen počet policistů o deset tabulkových míst. Státní policie navíc k tomuto účelu získala pro obvodní oddělení v Příbrami dvě terénní vozidla a čtyři čtyřkolky. Agentura ochrany přírody a krajiny se podílí na kontrole nad územím chráněné krajinné oblasti a ustanovuje Stráž přírody.

Za fungování Vojenského újezdu Brdy docházelo k vystavování povolení k průjezdu oblastí, které vydávaly Vojenské lesy a statky. Nyní je možné toto povolení opět získat, ale jen v odůvodněných případech. Zažádat o ně mohou zájemci prostřednictvím elektronického formuláře na webových stránkách Vojenských lesů a statků (HUTR, 2016 a).

Zajímavá je údržba dopadových ploch, které byly zařazeny do I. zóny ochrany. Agentura ochrany přírody a krajiny má za cíl udržet zde bezlesí, čehož docílí vyřezáváním dřevin, pasením ovcí a koz nebo dobytka, řízenými požáry a pojezdy technikou k narušování vegetačního povrchu. Tak by měla udržet pestrost místní přírody (HUTR, 2016 c).

10.2. Perspektivy v oblasti zemědělství

MAS Brdy má ve své Strategii komunitně vedeného místního rozvoje uvedeno, že jedním z cílů je podpora a modernizace zemědělské výroby (MAS Brdy, 2016). Ta má ve zdejší oblasti stále velký význam, míra zornění dokonce v posledních letech roste. S tím ale souvisí pokles ploch trvalých travních porostů, což v místních relativně členitějších podmínkách může znamenat vyšší ohrožení vodní erozí (Středočeský kraj, 2015).

Brdy a Podbrdsko se jeví jako ideální prostředí pro rozvoj ekologického zemědělství (Středočeský kraj, 2015).

10.3. Perspektivy v oblasti životního prostředí

Nejvíce potenciálních příležitostí se nabízí v oblasti odpadového hospodářství. To řeší například akční plán SO ORP Příbram, kde je jednou z rozvojových aktivit i snaha o systém, který zefektivní náklady na svoz odpadu na SO ORP Příbram. Tato rozvojová aktivita řeší i využití odpadu jako suroviny v regionu. Mezi lety 2016-2017 by mělo podle akčního plánu dojít k nalezení nejefektivnější a nejekonomičtější varianty svozu a likvidace odpadu, protože jsou zde relativně velké dojezdové vzdálenosti při sběru komunálního odpadu a není zde stanovena legislativní jednotnost ve vybírání poplatků za jeho svoz (Středočeský kraj, 2015).

Dalším cílem SO ORP Příbram je společná dlouhodobá informační kampaň pro širokou veřejnost s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a podpora ekologické výchovy na školách (DSO ORP Příbram, 2015).

Obce, jejichž katastrální území byla vlivem zrušení Vojenského újezdu Brdy rozšířena, mohou mít nyní prameny a nádrže ve svém katastrálním území. Například městyň Jince se nově stará o úpravnu vody, vodojemy a 28 kilometrů vodovodního potrubí, díky čemuž může dojít ke snížení nákladů na výrobu a distribuci vody. Na druhou stranu musí počítat s vyššími investicemi do oprav (ČTK, 2015).

SO ORP Hořovice i SO ORP Příbram si ve svých strategiích pro roky 2015-2024 kladou za cíl vybudování kanalizací a čističek odpadních vod v obcích s 500 – 2 000 obyvateli, což by mělo zvýšit hygienickou úroveň v obcích (SMOCR, 2015 a; SMOCR, 2015 b).

Ke zlepšení stávajícího stavu životního prostředí má pomoci revitalizace Litavky a potoka Olešná a renaturace některých dalších toků (SMOCR, 2015 a).

Deset z dvaceti šesti sledovaných obcí se nachází v záplavovém území některého z místních toků, čím dochází k omezení využití daného území (Středočeský kraj, 2014).

V případě, že by bylo nutné radikálně zasáhnout do území z hlediska akumulace vody, je

vymezena lokalita Kleštěnice, která by potenciální hrozby měla vyřešit (MZe, MŽP, 2011). Hluk ve městě Příbram by měla částečně vyřešit stavba jihovýchodního obchvatu. Řešená oblast je navíc vzhledem ke své hornické minulosti výrazně ovlivněna pozůstatky po hlubinném dolování. S tím souvisí propady a důlní otřesy v oblastech těžby uranu – tedy hlavně na území města Příbram a blízkého okolí (Středočeský kraj, 2015). Kromě samotného obchvatu má zároveň dojít ke změně technického řešení v oblasti, kde silnice I/18 prochází poddolovaným územím (Příbram.eu, 2015). Jihovýchodní obchvat by se měl začít stavět v únoru 2020 (Příbram.eu, 2015).

Velmi nákladné je odstranění starých ekologických zátěží. Často jsou neřešeny z toho důvodu, že náklady na sanaci přesahují cenu vlastních nemovitostí nebo nejsou vyjasněna vlastnická práva (Středočeský kraj, 2015). V posledních letech však docházelo ke kompletnímu čištění vnitřního areálu Kovohutí Příbram. Mezi lety 2009-2010 probíhala v Kovohutích Příbram sanace skládky sodné strusky, která byla poslední starou ekologickou zátěží v areálu firmy (Kovohutě Příbram a HOCHTIEF, 2009).

10.4. Perspektivy pro obyvatelstvo

SO ORP Příbram má - v rámci snižování nezaměstnanosti v regionu - za cíl vytvoření systému podpory malých a středních podniků a živnostníků a s ohledem na jejich potřeby pořádat rekvalifikační kurzy (SMOCR, 2015 a). Na tento cíl navazuje jeden ze strategických cílů MAS Brdy, který zní „Podpořit modernizaci zemědělské i nezemědělské výroby v regionu, zajistit prosperující, konkurenceschopný a trvale udržitelný sektor podnikání. Důraz také kladen na společnou odpovědnost firem, zájem o zvednutí lokální ekonomiky“. V rámci tohoto cíle chce MAS Brdy dosáhnout zvýšení modernizace v území a potenciálu místních podniků, ale i rekonstruovat a znovu využít staré nemovitosti (MAS Brdy, 2016).

Znovu využít brownfields by chtěla i MAS Podbrdsko, bohužel ale o tyto plochy v současné době nemají investoři zájem. Další příležitosti shledává v podpoře občanů se zájmem o další vzdělávání a v zaměstnávání na sezónní práce (MAS Podbrdsko, 2014).

Současným problémem menších venkovských základních škol je nedostatečná kvalifikace a počet pedagogů. SO ORP Hořovice, kam spadá Základní škola Zaječov, má v plánu nabídnout pedagogům obecní bydlení a projevuje snahu o kvalitní podmínky pro výuku (SMOCR, 2015 b). Obě místní akční skupiny uvádí ve svých strategiích komunitně vedeného místního rozvoje podporu kantorů v dalším vzdělávání a také větší meziobecní a meziškolskou spolupráci (MAS Brdy, 2016; MAS Podbrdsko, 2014).

Konkrétně je zmiňována potřeba terénního logopeda (SMOCR, 2015 a).

Jedním z cílů Strategie území SO ORP Příbram v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, cestovního ruchu a v oblasti aglomerace téma zaměstnanost (2015 – 2024) je udržení stávající sítě základních a mateřských škol na území SO ORP Příbram do roku 2020 (SMOCR, 2015 a).

V oblasti zdravotnictví je velkým problémem regionu nedostatek praktických lékařů – stomatologů – čímž ale zároveň vzniká pracovní příležitost v oblasti (SMOCR, 2015 a). Místní organizace vidí perspektivy zejména ve zlepšování poskytování informací o dostupných – zvláště sociálních – službách (MAS Brdy, 2016; MAS Podbrdsko, 2014). Hlavním cílem je prevence rizikového chování, ale jako největší příležitost je v tomto ohledu brána dobrovolnická činnost. Stálou hrozbou je nedostatek financí na podobné záležitosti a z tohoto důvodu i možný zánik stávajících služeb (SMOCR, 2015 a).

10.5. Perspektivy v oblasti veřejná dopravní infrastruktura

Podle Akčního plánu SO ORP Příbram má území velký potenciál v rozvoji infrastruktury. Hlavním dosavadním problémem je ale pomalý rozvoj a vysoké náklady na její vybudování.

V regionu se nachází velké množství bývalých úvozových cest, které jsou v současné době nevyužité. Nejsou vhodné pro běžný silniční provoz, ale nabízejí se jako ideální řešení pro rozvoj turistických tras. Jednou z výhod jejich využití je i to, že by nedocházelo k zásahu do běžného provozu na pozemních komunikacích.

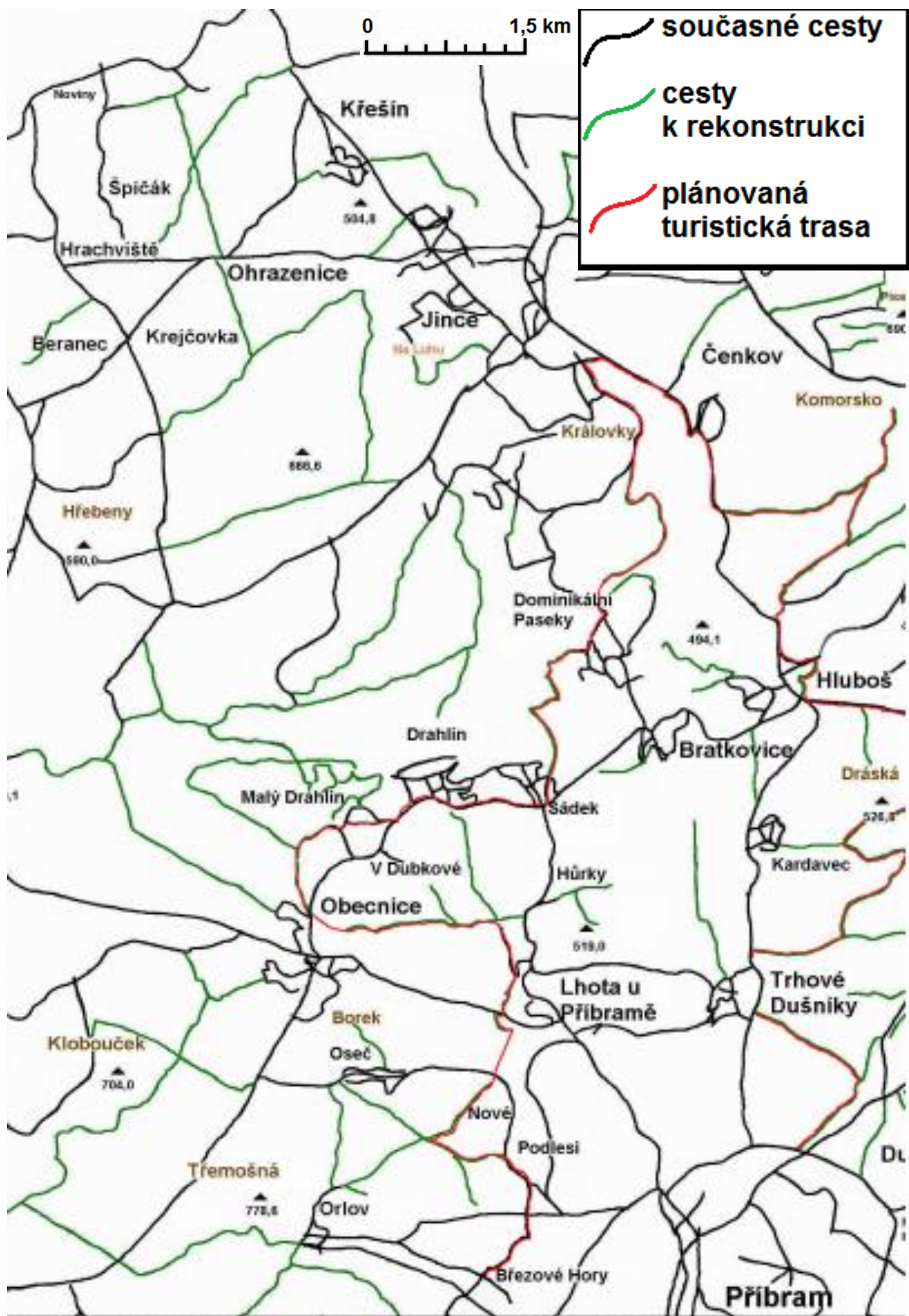
Cílem SO ORP Příbram je jejich rekonstrukce, vytvoření zázemí, rozšíření tras, budování nových stezek a využití pro potřeby rozvoje cestovního ruchu – zejména jako cyklostezky, ale i cesty určené pro běžkaře, pěší a hipoturistiku (SMOCR, 2015 a).

Po úpravě úvozových cest by mohlo dojít k napojení na stávající turistické trasy, a tím by vznikla 47,5 km dlouhá trasa, vedoucí přes Příbram – Trhové Dušníky – Skrotín – Kardavec – Pičín – Náves – Komorsko – Čenkov – Dominikální Paseky – Hluboš – Bratkovice – Sádek - Drahlín – Obecnici – Lhotu u Příbramě – Trhové Dušníky – Příbram (Obrázek 5).

Tato trasa by zahrnovala velké množství turistických zajímavostí, jako je Svatá Hora, zámek Ernestinum a Pražská ulice v Příbrami, Památník Tomáše Garrigua Masaryka na návsi v Bratkovcích, Kostel sv. Šimona a Judy v Obecnici a mnoho dalších. Jedná se o jednu z možných variant (DSO ORP Příbram, 2016).

V souvislosti s přípravami na příjezdy turistů budou vybudována na okraji Brd tři velkokapacitní parkoviště. Jedno z nich bude v Obecnici (JANKOVSKÁ, 2016).

Značení turistických cest v oblasti má na starost Klub českých turistů, který jedná na základě souhlasu Agentury ochrany přírody (HUTR, 2016 c).

Obrázek 7: Současné úvozové cesty, cesty k rekonstrukci a vyznačená možná turistická trasa

Výřez z mapy (SMOCR, 2015 a)

10.6. Perspektivy v oblasti cestovní ruch

Brdské obce jsou oblastí s velkým turistickým potenciálem.

Velmi významnou aktivitou cestovního ruchu je v této oblasti chataření a chalupaření. V rámci cestovního ruchu je otevření prostoru bývalého Vojenského újezdu Brdy příležitostí, kterou je třeba využít. Ať už se jedná o přípravu sítě cyklostezek, stezek pro pěší a hipoturistiku z bývalých úvozových cest (SMOCR, 2015 a), nebo Dům přírody na zámečku Tři Trubky. Velkou atraktivitou se mohou stát také zaniklé obce v Brdech (HUTR, 2016 c). Zejména město Příbram je turisticky zajímavé, a to nejen pro svou hornickou minulost. I když Hornické muzeum Příbram patří k největším hornickým muzeím v Evropě a návštěvnost ročně přesahuje 100 000 osob (Hornické muzeum Příbram, 2016 a).

Kvalita místního životního prostředí může být základem pro vybudování objektů pro školy v přírodě, zařízení pro seniory nebo pro ozdravné pobyty (KOPP, MATUŠKOVÁ, FRAJER, DOKOUPIL, NOVOTNÁ, 2015).

Pro rozvoj oblasti se nabízí využití evropských fondů a dotací, které mohou napomoci celkové modernizaci infrastruktury cestovního ruchu a propagaci regionu (MAS Brdy, 2016).

V oblasti brdských obcí se nachází velké množství penzionů s celoročním provozem (ČSÚ, 2016 d). Jejich nevýhodou je často nízká kapacita a kvalita služeb (MAS Brdy, 2016). Předpokládaný nárůst cestovního ruchu v oblasti může podpořit vznik hotelů nejluxusnější kategorie, které v regionu chybí, a zároveň podpořit zkvalitnění služeb a sortimentu existujících ubytovacích i stravovacích zařízení (Středočeský kraj, 2015).

V regionu také chybí provázanost mezi poskytovateli služeb cestovního ruchu. Cílem Strategie území správního obvodu ORP Příbram je vybudování agentury, která by všechny tyto poskytovatele zastřešovala (SMOCR, 2015 a).

Za předpokladu, že se nebudou rozvíjet služby a infrastruktura nebo zástupci obcí neprojeví zájem o rozvoj cestovního ruchu, může dojít i k úpadku cestovního ruchu. Jako u všech příležitostí oblasti, i zde může dojít k ohrožení rozvoje z důvodu nedostatku financí (MAS Brdy, 2016).

13. Diskuze

Pro zachování současného stavu životního prostředí v bývalém Vojenském újezdu Brdy je nutno udržovat bezlesé plochy, provádět řízené požáry a další péči. Otevření části Brd veřejnosti je přínosné za předpokladu, že dojde k udržitelnému rozvoji cestovního ruchu. Oblast má velký přírodní i kulturně-historický potenciál. V případě, že budou mít zástupci obcí a místní podnikatelé zájem o jeho rozvoj, bude muset dojít k zlepšení kvality nabízených služeb ubytovacích a stravovacích zařízení. Stejně tak je nutné vylepšit dopravní infrastrukturu. Příliš velký příval turistů může způsobit problémy v ohledu k životnímu prostředí.

V souvislosti s životním prostředím je nutno řešit i svoz a likvidaci odpadu v oblasti. Jestliže se naplní plány SO ORP Příbram, mohlo by dojít k využití odpadu jako suroviny (SMOCR, 2015 a). Mezi lety 2015-2026 by mělo také dojít ke zlepšení hygienické situace v obcích. Toho lze docílit za předpokladu, že dojde k vybudování čističek odpadních vod.

Dalším plánem pro zlepšení stavu životního prostředí je vyřešení starých ekologických zátěží. Velmi zodpovědně se k tomu stavila firma Kovohutě Příbram, která ve svém areálu mezi lety 2009-2010 sanovala poslední starou ekologickou zátěž (Kovohutě Příbram a HOCHTIEF, 2009). Pokud se k tomuto problému postaví všechny obce a vlastníci pozemků jako tato společnost, mohly by být staré ekologické zátěže ve sledovaných brdských obcích z velké části odstraněny.

Mezi přírodní bohatství patří velké množství lesů. I když by mohly obce zvýšit těžbu dřeva vzhledem k vysoké lesnatosti území, musí brát v potaz problémy s retencí vody v místní krajině. Při potenciálním rozvoji zemědělství je nutno řešit omezení související s vodní erozí, která dosahuje až extrémních hodnot. Za současných podmínek je doporučován rozvoj zejména ekologického zemědělství (Středočeský kraj, 2015). S tím souvisí i využití zemědělské plochy pro jiné účely, jako je výstavba fotovoltaických elektráren. Za předpokladu, že se obce snaží o zvyšování stupně zornění, nemůže docházet k výstavbě dalších fotovoltaických elektráren na plochách, které jsou dosud využívány jako pole a louky. Situace obyvatel sledovaných brdských obcí může být zlepšena díky cílům místních akčních skupin i správních obvodů obcí s rozšířenou působností, které se týkají podpory malých podnikatelů, podpory školských zařízení, rovnoměrného rozložení sociálních služeb ve sledovaném území a dalších možností. Mnoho současných slabých stránek těchto obcí by mohlo být do roku 2024 podle aktuálních strategických dokumentů vyřešeno – za předpokladu, že se tyto cíle podaří naplnit.

Závěr

Brdské obce jsou zajímavé svou geologickou stavbou a v minulosti patřily k velmi významným oblastem těžby nerostných surovin (CÍLEK, 2005). Vzhledem k dřívějšímu nevhodnému nakládání s nebezpečnými látkami však došlo ke kontaminaci horninového prostředí nebo podzemních a povrchových vod, které jsou dnes brány jako staré ekologické zátěže (SEKM, 2010). Nyní je na obcích a vyšších celcích, aby tyto následky dřívější praxe v oblasti řešily (Středočeský kraj, 2015).

Vzhledem k vysoké lesnatosti území se nabízí zintenzivnění těžby dřeva, ale pro zachování citlivého vodního režimu je nutné udržovat dobrý stav lesa. Obce se však snaží využívat alternativní zdroje energie, ať už stavbami vodních nebo fotovoltaických elektráren (Středočeský kraj, 2015). U obou případů je ale velké množství omezení, protože řada toků a vodních děl je využívána jako zdroje pitné vody (CÍLEK, 2005). Fotovoltaické elektrárny jsou vystavovány na plochách, které původně sloužily k zemědělství – a vzhledem k tomu, že se jedná o významně zemědělskou oblast (MAS Podbrdsko, 2014), kde je snaha o zvyšování stupně zornění, jdou tyto dvě aktivity proti sobě. Další možností oblasti je využití odpadu jako suroviny v regionu (Středočeský kraj, 2015).

V posledních letech dochází k poklesu počtu obyvatel ve většině brdských obcí. Nárůst je znatelný jen v Příbrami, Jincích, Podlesí a Bohutíně (ČSÚ, 2016 c). Jince jsou samostatnou kategorií, jejich rozvoj souvisí s přítomností vojáků (ROKOSOVÁ, 2012). Město Příbram je dominantním obslužným i pracovním centrem (MAS Brdy, 2016). Podlesí a Bohutín se nacházejí v těsné blízkosti Příbrami, mají dobrou dopravní dostupnost jak centra - Příbrami, tak vyššího centra – Prahy (Středočeský kraj, 2015).

Vojenský újezd Brdy měl na sledovanou oblast obrovský vliv, protože díky přítomnosti vojáku došlo k uchování zdejší přírody a krajiny bez relativně větších zásahů člověka – výjimkou jsou například dopadové plochy. Během jeho provozování se jednalo o oblast, kam se dostali lidé jen na základě povolení (CÍLEK, 2005). Hlavní problémy nastávaly při jeho rozšiřování, kdy byli občané vystěhováni a obce i zanikaly (Brdy.org, 2008).

Chráněná krajinná oblast na druhou stranu zasahuje do většího území, tím pádem má větší vliv na brdské obce, které s Vojenským újezdem jen sousedily. Převážná část CHKO však spadá do třetí a čtvrté zóny, kde nejsou tak přísná pravidla, jako v prvních dvou zónách. Na celém území je ale zakázáno zneškodňovat odpady, tábořit a rozdělávat ohně a vjíždět a setrvávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy mimo silnice a místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírod, povolovat nebo uskutečňovat

záměrné rozšiřování geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů, používat otrávených návnad při výkonu práva myslivosti, stavět nové dálnice, sídelní útvary a plavební kanály, pořádat automobilové a motocyklové soutěže, provádět chemický posyp cest a měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany chráněné krajinné oblasti (Zákon č. 114/1992 Sb.).

Vznik CHKO Brdy měl – kromě jiného - napomoci i k zamezení těžby zlata na Petráškově hoře u Vacíkova (Český rozhlas, 2015).

Významnou perspektivou může být pro brdské obce při změně od vojenského újezdu k chráněné krajinné oblasti Brdy otevření části Brd veřejnosti (HUTR, 2016 b). Prozatím je kvůli probíhající pyrotechnické očiště zpřístupněno asi 30 % rozlohy bývalého vojenského újezdu. Díky zpřístupnění části Brd se počítá s nárůstem cestovního ruchu v oblasti. Proto je plánováno zřízení turistického centra na zámečku Tři Trubky (HUTR, 2016 c), výstavba odstavného parkoviště v Obecnici (JANKOVSKÁ, 2016), přestavba úvozových cest na cyklostezky a stezky pro další druhy turistiky (MAS Brdy, 2016) i nárůst pracovních míst v oblasti - například v řadách Policie ČR (HUTR, 2016 a).

Seznam tabulek

<i>Tabulka 1: Brdské obce Středočeského kraje a jejich katastrální území v SO ORP Příbram a SO POÚ Rožmitál pod Třemšínem</i>	13
<i>Tabulka 2: Brdské obce Středočeského kraje a jejich katastrální území v SO ORP Příbram a SO POÚ Březnice</i>	14
<i>Tabulka 3: Brdské obce Středočeského kraje a jejich katastrální území v SO ORP Hořovice a SO POÚ Hořovice</i>	14
<i>Tabulka 4: Brdské obce Středočeského kraje a jejich katastrální území v SO ORP Příbram a SO POÚ Příbram</i>	15
<i>Tabulka 5: Příslušnost brdských obcí Středočeského kraje k místním akčním skupinám</i>	16
<i>Tabulka 6: Velikost katastrálních území obcí v roce 2015, přírůstek území a velikost území v roce 2016</i>	22
<i>Tabulka 7: Chráněné krajinné oblasti na území Středočeského kraje k 1. lednu 2016</i>	24
<i>Tabulka 8: Vodní plochy na území brdských obcí podle toku a kategorie</i>	28
<i>Tabulka 9: Vývoj počtu obyvatel v obci Hrachoviště a Velcí mezi lety 1921 - 2011</i>	34
<i>Tabulka 10: Vývoj počtu obyvatel v brdských obcích mezi lety 1921 a 2011</i>	35
<i>Tabulka 11: Procentuelní podíl počtu obyvatel sledovaných brdských obcí ve Středočeském kraji ve vybraných letech vzhledem k roku 1921 (bazický index)</i>	36
<i>Tabulka 12: Procentuelní vyjádření rozdílu počtu obyvatel sledovaných brdských obcí ve Středočeském kraji ve vybraných letech mezi dvěma po sobě jdoucími hodnotami (řetězový index)</i>	37
<i>Tabulka 13: Index růstu nebo poklesu počtu obyvatel sledovaných brdských obcí Středočeského kraje mezi lety 1921 a 2011 (stav z roku 1921 představuje 100%)</i>	38
<i>Tabulka 14: Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2015 podle věkových skupin a index stáří</i>	40
<i>Tabulka 15: Míra registrované nezaměstnanosti ve sledovaných brdských obcích Středočeského kraje podle pohlaví ke dni 31. 12. 2011</i>	42
<i>Tabulka 16: Podíl ekologicky obhospodařovaného území na obhospodařovaném území Středočeského kraje ve vybraných letech</i>	44

Seznam obrázků

Obrázek 1: Brdské obce, které sousedí nebo jsou součástí CHKO Brdy	17
Obrázek 2: Mapa CHKO Brdy s vyznačenými plochami střelnic, asanovanými a cílovými plochami a uzavřenými oblastmi Armády ČR k 1 lednu 2016	21
Obrázek 3: Zonace CHKO Brdy	25
Obrázek 4: Vodní toky a vodní plochy na území brdských obcí	29
Obrázek 5: Vývoj celkového počtu obyvatel ve sledovaných brdských obcích Středočeského kraje mezi lety 1921 - 2011	39
Obrázek 6: Současné úvozové cesty, cesty k rekonstrukci a vyznačená možná turistická trasa	62

Seznam zkratek

a.s. – akciová společnost

AOPK – Agentura ochrany přírody a krajiny

AV ČR – Akademie věd České republiky

ČEZ – České energetické závody

ČHMÚ – Český hydrometeorologický ústav

ČOV – čistička odpadních vod

ČSÚ – Český statistický úřad

ČTK – Česká tisková kancelář

DIBAVOD – Digitální báze vodohospodářských dat

DSO – dobrovolný svazek obcí

Generel LAPV - Generel území chráněných pro akumulaci vod

CHKO – chráněná krajinná oblast

MAS – místní akční skupina

Mze – Ministerstvo zemědělství

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

ORP – obec s rozšířenou působností

POÚ – obec s pověřeným obecním úřadem

s. p. – státní podnik

s.r.o. – společnost s ručením omezeným

SCLLD – Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

SEKM – systém evidence kontaminovaných míst

SMOCR – Svaz měst a obcí České republiky

SO – správní obvod

SSŽ – Stavby silnic a železnic

SÚRO – Státní ústav radiační ochrany

SWOT – strenghts, weaknesses, opportunities, threats

(silné a slabé stránky, příležitosti, hrozby)

TCL - tuhé znečišťující látky

VHSB – Vojenské Historické Sdružení Brdy

VLS ČR – Vojenské lesy a statky České republiky

VOC - těkavé organické látky

VÚ – vojenský újezd

VÚMOP – Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy

VÚV – Výzkumný ústav vodohospodářský

Seznam použité literatury

CÍLEK, Václav. *Střední Brdy*. Praha: MŽP ČR, 2005. ISBN: 80-084-266-0

DEMEK, Jaromír a kolektiv: *Hory a nížiny*. 1. vydání. Praha: Academia, 1987. 584 s.

JŮNA, Jindřich. *Monografie Hořovicka a Berounska IV.: továrny, spolky, časopisy*. Praha: Česká grafická unie, 1930. 395 s

KOZÁK, Josef: *Atlas půd České republiky*. 2. upravené vydání. Praha: MZe ČR ve spolupráci s ČZÚ, 2009. ISBN 978-80-213-2008-6

MICHAL, Igor: *Ekologická stabilita*. 2. rozšířené vydání. Brno: Veronica, 1994. ISBN: 80-85368-22-6

TOLASZ, Radim a kol.: *Atlas podnebí Česka* 1. vydání. Praha, Olomouc: Český hydrometeorologický ústav, Universita Palackého, 2007. 256 s. ISBN 978-80-86690-26-1.

Seznam internetových článků

HUTR, 2016 a: HUTR, Karel: *Povolení k vjezdu do CHKO Brdy vyřídíte elektronicky*.

In: Příbramský deník [online]. VLTAVA-LABE-PRESS, a.s. © 2016 [cit. 22. 3. 2016].

Dostupné z: http://pribramsky.denik.cz/zpravy_region/povoleni-k-vjezdu-do-chko-brdy-vyridite-elektronicky-20160126.html

HUTR, 2016 b: HUTR, Karel: *Policie dostane posily, aby mohla zasahovat v Brdech*.

In: Příbramský deník [online]. VLTAVA-LABE-PRESS, a.s. © 2016 [cit. 22. 3. 2016].

Dostupné z: http://pribramsky.denik.cz/zpravy_region/policie-dostane-posily-aby-mohla-zasahovat-v-brdech-20160122.html

HUTR, 2016 c: HUTR, Karel: *Obermajer z AOPK: Už v lednu představíme záměr Domu přírody Brd*. In: Příbramský deník [online]. VLTAVA-LABE-PRESS, a.s. © 2016

[cit. 22. 3. 2016]. Dostupné z: http://pribramsky.denik.cz/zpravy_region/obermajer-z-aopk-uz-v-lednu-predstavime-zamer-domu-prirody-brd-20160104.html

HUTR, 2016 d: HUTR, Karel: *Vojenské lesy podepsaly první dohodu kvůli zvyšování*

biologické rozmanitosti. In: Příbramský deník [online]. VLTAVA-LABE-PRESS, a.s. © 2016

[cit. 29. 3. 2016]. Dostupné z: http://pribramsky.denik.cz/zpravy_region/vojenske-lesy-podepsaly-prvni-dohodu-kvuli-zvysovani-biologicke-rozmanitosti-20160118.html

HUTR, 2016 e: HUTR, Karel: *Od příštího roku se vojenský prostor stane součástí CHKO a dvou krajů.* In: Příbramský deník [online]. VLTAVA-LABE-PRESS, a.s. © 2016 [cit. 3. 4. 2016]. Dostupné z: http://pribramsky.denik.cz/zpravy_region/od-pristiho-roku-se-vojensky-prostor-stane-soucasti-chko-a-dvou-kraju-20151214.html

JANKOVSKÁ, Markéta: *Obecníci čeká zřízení parkoviště pro turisty mířící do Brd.* In: Příbramský deník [online]. VLTAVA-LABE-PRESS, a.s. © 2016 [cit. 22. 3. 2016]. Dostupné z: http://pribramsky.denik.cz/zpravy_region/obecnici-ceka-zrizeni-parkoviste-pro-turisty-mirici-do-brd-20160128.html

PLAČEK, Štěpán; KUNC, Tomáš: *Grafika: Prohlédněte si CHKO Brdy. Kde zůstanou vojáci a kde vzniknou nové cyklostezky.* In: Aktuálně.cz [online]. Economia, a.s. © 2016 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/regiony/chko-brdy/r~59b6674ec0dd11e5aa720025900fea04/>

ROKOSOVÁ, Alena: *Středočeši po zrušení újezdu v Brdech překreslí mapy, obce se zvětší.* In: iDNES.cz [online]. MAFRA, a.s. © 2012 [cit. 22. 3. 2016]. Dostupné z: http://praha.idnes.cz/zruseni-vojenskeho-ujezdu-v-brdech-duy-/praha-zpravy.aspx?c=A121217_1867490_praha-zpravy_ab

Seznam internetových zdrojů

Akční plán rozvoje území správního obvodu obce s rozšířenou působností Příbram [online].

Dobrovolné sdružení obcí ORP Příbram © 2015 [cit. 7. 3.2016].

Dostupné z: http://www.smocr.cz/obcesobe-docs/P%C5%99%C3%ADbram/AP_P%C5%99%C3%ADbram.pdf

Analytická část – profil města Příbram [online]. PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů s.r.o. © 2013 [cit. 20. 4. 2016].

Dostupné z: http://pribram.eu/files/post/101328/SP_Pribram_Analyticka_cast_FINAL.pdf

AOPK, 2016 a: *Vyhlášení Chráněné krajinné oblasti Brdy* [online]. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky © 2016 [cit. 4. 1. 2015].

Dostupné z: <http://brdy.ochranaprirody.cz/vyhlaseni-chranene-krajinne-oblast-brdy/>

AOPK, 2016 b: *Správa CHKO Brdy* [online]. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky © 2016 [cit. 4. 1. 2015]. Dostupné z: <http://brdy.ochranaprirody.cz/>

AOPK, 2016 c: *Základní informace o zrušeném území Vojenského újezdu Brdy od 1. 1. 2016* [online]. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky © 2016 [cit. 4. 1. 2015]. Dostupné z: <http://brdy.ochranaprirody.cz/aktuality/zakladni-informace-o-zrusenem-uzemi-vojenskeho-ujezdu-brdy-od-1-1-2016/>

AOPK, 2016 d: *Co přinese vyhlášení CHKO Brdy?* [online]. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky © 2016 [cit. 4. 1. 2015].

Dostupné z: <http://strednicechy.ochranaprirody.cz/brdy/zamer-na-vyhlaseni-chko-brdy/co-prinese-vyhlaseni-chko-brdy/>

AOPK, 2016 e: *Přírodní podmínky a souvislosti* [online]. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky © 2016 [cit. 9. 4. 2015].

Dostupné z: <http://brdy.ochranaprirody.cz/charakteristika-oblasti/prirodni-podminky-a-souvislosti/>

ArcČR® ver. 3.2 [online]. ARCDATA Praha, s.r.o. © 2016 [cit. 13. 4. 2016].

Dostupné z: <https://www.arcdata.cz/produkty/geograficka-data/arccr-500>

Bohemikum [online]. Geologický park Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze © 2011-2016 [cit. 26. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.parkgeo.cz/bohemikum.html>

Brdský cyklobus 2016 [online]. ČSAD autobusy Plzeň a.s. © 2016 [cit. 28. 3. 2016].
Dostupné z: http://www.csadplzen.cz/index.php?ob=brdy&ls1=menu_cyklobusy

Brdy [online]. Brdy – stránky milovníků brdských hvozdů © 2015 [cit. 30. 12. 2015].
Dostupné z: <http://www.brdy.org/content/view/62/101/>

ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ: *Vodní zdroje v Brdech přejdou na obce*. In: Příbramský deník [online]. VLTAVA-LABE-PRESS, a.s. © 2016 [cit. 28. 3. 2016].
Dostupné z: http://pribramsky.denik.cz/zpravy_region/vodni-zdroje-v-brdech-prejdou-na-obce-20150416.html

ČHMÚ, 2016 a: *Hydrologická situace* [online]. Český hydrometeorologický ústav © 2016 [cit. 7. 3. 2016]. Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/aktualni-situace/hydrologicka-situace/hydrologicka-situace>

ČHMÚ, 2016 b: *Hlásná a předpovědní povodňová služba* [online]. Český hydrometeorologický ústav © 2016 [cit. 7. 3. 2016].
Dostupné z: http://hydro.chmi.cz/hpps/hpps_pzv.php

ČHMÚ, 2016 c: *Meteorologické stanice ČHMÚ* [online]. Český hydrometeorologický ústav © 2016 [cit. 31. 3. 2016].
Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/poboc/OS/stanice/ShowStations_CZ.html

ČSÚ, 2016 a: *SO ORP Příbram* [online]. Český statistický úřad © 2016 [cit. 21. 3. 2016].
Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/2120_so_orp_pribram

ČSÚ, 2016 b: *SO ORP Hořovice* [online]. Český statistický úřad © 2016 [cit. 21.3.2016].
Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/2108_so_orp_horovice

ČSÚ, 2016 c: *Historický lexikon obcí České republiky 1896 - 2015* [online]. Český statistický úřad © 2016 [cit. 7. 3. 2016].
Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20537734/13008415020B.pdf/35ebeb70-337d-4936-a8d7-4f46ce57a591?version=1.0>

ČSÚ, 2016 d: *Hromadná ubytovací zařízení České republiky* [online]. Český statistický úřad © 2016 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/huz/index.jsp>

ČSÚ, 2016 e: *Veřejná databáze* [online]. Český statistický úřad © 2016 [cit. 22. 3. 2016].
Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#k=5&pvokc=43&uroven=70&w=>

Divize Hořovice [online]. Vojenské lesy a statky ČR, s.p. © 2016 [cit. 28. 3. 2016].

Dostupné z: <https://www.vls.cz/divize/divize-horovice>

Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území [online]. Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí České republiky © 2011 [cit. 7. 3. 2016].

Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/133229/Generel_LAPV_vc_protokolu.pdf

Google Maps [online]. Google © 2016 [cit. 9. 4. 2016].

Dostupné z: [https://www.google.cz/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-](https://www.google.cz/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=zem%C4%9Bd%C4%9Blsk%C3%A9%20dru%C5%BEstvo&rflfq=1&rlha=0&tbm=lcl&tbs=lf:1,lf_ui:2&rlfi=hd::si)

[8#q=zem%C4%9Bd%C4%9Blsk%C3%A9%20dru%C5%BEstvo&rflfq=1&rlha=0&tbm=lcl&tbs=lf:1,lf_ui:2&rlfi=hd::si:](https://www.google.cz/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=zem%C4%9Bd%C4%9Blsk%C3%A9%20dru%C5%BEstvo&rflfq=1&rlha=0&tbm=lcl&tbs=lf:1,lf_ui:2&rlfi=hd::si)

Historie [online]. Kovohutě Příbram © 2010 [cit. 9. 4. 2016].

Dostupné z: <http://www.kovopb.cz/userdata/articles/4/kopb-historie-v-kostce-do-2010.pdf>

Historie hornictví Příbramského regionu [online]. GeoWeb © 2016 [cit. 9. 4. 2016].

Dostupné z: <http://www.gweb.cz/clanky/clanek-45/>

Hornické muzeum Příbram, 2016 a: *Muzeum - historie* [online]. Hornické muzeum Příbram © 2016 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.muzeum-pribram.cz/cz/muzeum/historie/>

Hornické muzeum Příbram, 2016 b: *Důl Anna* [online]. Hornické muzeum Příbram © 2016 [cit. 9. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.muzeum-pribram.cz/cz/hornicky-skanzen-brezove-hory/prohlidkove-arealy/areal-b-dul-anna/dul-anna/>

Charakteristiky toků a povodí ČR [online]. Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.Masaryka, v.v.i. © 2014 [cit. 23. 2. 2016].

Dostupné z: <http://www.dibavod.cz/17/geodatabaze-dibavod.html>

CHKO Brdy [online]. Economia a. s. © 1999 - 2016 [cit. 7. 3. 2016].

Dostupné z: [http://cdn.i0.cz/public-](http://cdn.i0.cz/public-data/be/2b/8fb20546332b8e94a5f90c39824f_w720_g7f13568ec11211e59d7b0025900fea04.jpg?hash=c9f8fb297e372f54cfbeef712416f4ce)

[data/be/2b/8fb20546332b8e94a5f90c39824f_w720_g7f13568ec11211e59d7b0025900fea04.jpg?hash=c9f8fb297e372f54cfbeef712416f4ce](http://cdn.i0.cz/public-data/be/2b/8fb20546332b8e94a5f90c39824f_w720_g7f13568ec11211e59d7b0025900fea04.jpg?hash=c9f8fb297e372f54cfbeef712416f4ce)

Informace o vojenských újezdech [online]. Ministerstvo obrany © 2016 [cit. 7. 4. 2016].

Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=215>

KOPP, Jan; MATUŠKOVÁ, Alena; FRAJER, Jindřich; DOKOUPIL, Jaroslav; NOVOTNÁ, Marie: *Potenciál udržitelného rozvoje obcí Plzeňského kraje v západní části Brd* [online]. Plzeň: Západočeská univerzita © 2015 [cit. 6. 4. 2016].

Dostupné z: http://fek.zcu.cz/doc/kge/Brdy-final_PDF.pdf

Ke stažení – mapy. In: Brdské listy [online]. Creative Commons © 2015 [cit. 1. 12. 2015].

Dostupné z: <http://www.brdskelisty.cz/ke-stazeni/mapy.html>

KUPR, Jan: *Předpoklady cestovního ruchu v ČR*. In: Hotelová škola, Vyšší odborná škola hotelnictví a turismu a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Poděbrady [online]. HSVOS © 2013 [cit. 11. 4. 2016].

Dostupné z: http://www.hsvos.cz/moment/ZCR_Zemepis_CR/03_Predpoklady_cestovniho_ruchu_v_CR.pdf

Lesní závod Dobříš - charakteristika [online]. Lesy ČR © 2016 [cit. 9. 4. 2016].

Dostupné z: <http://www.lesy.cz/lz11/charakteristika/Stranky/default.aspx>

Mapa zveřejněná v knižním jízdním řádu 2016 [online]. Správa železniční dopravní cesty © 2009-2012 [cit. 9. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.szdc.cz/o-nas/zeleznicni-mapy-cr.html>

Město Příbram, 2016 a: *Ubytování* [online]. Město Příbram © 2016 [cit. 16. 3. 2016].

Dostupné z: <http://infocentrum.pribram.eu/cz/ubytovani/>

Město Příbram, 2016 b: *Restaurace a stravování* [online]. Město Příbram © 2016

[cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://pribram.eu/zivot-ve-meste/restaurace-a-stravovani.html>

Město Rožmitál pod Třemšínem, 2016 a: *Ubytování* [online]. Město Rožmitál pod Třemšínem © 2016 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: [http://www.rozmitalptr.cz/hlavni-](http://www.rozmitalptr.cz/hlavni-menu/turistika/ubytovani/)

[menu/turistika/ubytovani/](http://www.rozmitalptr.cz/hlavni-menu/turistika/ubytovani/)

Město Rožmitál pod Třemšínem, 2016 b: *Restaurace ve městě* [online]. Město Rožmitál pod Třemšínem © 2016 [cit. 16. 3. 2016].

Dostupné z: <http://www.rozmitalptr.cz/stravovani/restaurace-ve-meste/>

Meteoradar v Česku [online]. InMeteo, s.r.o. © 2015 [cit. 31. 3. 2016].

Dostupné z: <http://www.meteoradar.cz/meteoradar-cesko.php>

Ohrožení půd a její průměrné potencionální ztráty vodní erozí [online]. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půd v.v.i.© 2015 [cit. 7. 3. 2016].

Dostupné z: <http://eroze.sweb.cz/Eroze1.jpg>

O firmě, historie lnářského rybářství [online]. Rybářství Lnáře © 2016 [cit. 9. 4. 2016].

Dostupné z: <http://www.lnare.cz/rybarstvi/firma/index.html>

O nás [online]. Městské lesy Příbram © 2016 [cit. 9. 4. 2016].

Dostupné z: <http://mlpribram.cz/o-nas/>

PETRÁNEK, Jan. *Středočeský pluton*. In. Geologická encyklopedie on-line [online].

Česká geologická služba, 2007 [cit. 26. 2. 2016].

Dostupné z: http://www.geology.cz/aplikace/encyklopedie/term.pl?stredocesky_pluton

Plán péče o CHKO Brdy [online]. AOPK © 2013 [cit. 9. 4. 2016].

Dostupné z: <http://brdy.ochranaprirody.cz/res/archive/262/032671.pdf?seek=1451893689>

Poslání [online]. Kovohutě Příbram © 2016 [cit. 9. 4. 2016].

Dostupné z: <http://www.kovopb.cz/informace-o-spolecnosti/poslani/>

Profil firmy [online]. Blatenská ryba spol s.r.o © 2016 [cit. 9. 4. 2016].

Dostupné z: <http://www.blatenskaryba.cz/index.php?page=uvod>

Profil organizace [online]. Český rybářský svaz © 2016 [cit. 9. 4. 2016].

Dostupné z: <http://www.rybsvaz.cz/>

Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje 2014-2020 [online]. Středočeský kraj © 2013 [cit. 23. 2. 2016]. Dostupné z: [https://www.kr-](https://www.kr-stredocesky.cz/documents/20541/155976/PRK+SK+2014-2020.pdf/6b847e48-b09b-486f-b262-1d42e132124e)

[stredocesky.cz/documents/20541/155976/PRK+SK+2014-2020.pdf/6b847e48-b09b-486f-b262-1d42e132124e](https://www.kr-stredocesky.cz/documents/20541/155976/PRK+SK+2014-2020.pdf/6b847e48-b09b-486f-b262-1d42e132124e)

Průmysl, strojírenství [online]. Příbram.cz © 2016 [cit. 9. 4. 2016].

Dostupné z: <http://www.pribram.cz/firmy/prumysl-strojirenstvi/STRANA/3/>

Příbram [online]. Kompass © 2016 [cit. 9. 4. 2016]. Dostupné z: <http://cz.kompass.com/>

Příbram [online]. DIAMO, státní podnik Stráž pod Ralskem © 2016 [cit. 7. 3. 2016].

Dostupné z: <http://www.diamo.cz/pribram-uran>

Příbram se po dlouhých letech dočká svého jihovýchodního obchvatu [online]. Příbram.eu © 22. 9. 2015 [cit. 7. 3. 2016]. Dostupné z: <http://pribram.eu/aktualni-temata/pribram-se-po-dlouhych-letech-docka-sveho-jihovychodniho-obchvatu.html>

Radonový program ČR [online]. Státní ústav radiační ochrany v.v.i. © 2015 [cit. 7. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.suro.cz/cz/prirodnioz/radonove-mapy/geomprum07.jpg>

Rejstřík škol a školských zařízení [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy © 2016 [cit. 10. 3. 2016]. Dostupné z: <http://rejskol.msmt.cz/>

Restaurační a pohostinské služby [online]. Seznam.cz, a.s. © 1996-2016 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.firmy.cz/Restauracni-a-pohostinske-sluzby?geo=0>

SEIDL, Tomáš; CHROMÝ, Pavel: *Problémy integrace marginálního území do regionálního systému: příklad Vojenského újezdu Boletice*. In: Geografie [online].

Česká geografická společnost © 2010 [cit. 7. 4. 2016].

Dostupné z: http://www.periphery.cz/download/geografie10-seidl_chromy.pdf

Seznam silnic I. třídy v Česku [online]. Ředitelství silnic a dálnic ČR © 2016 [cit. 9. 3. 2016].

Dostupné z:

https://www.rsd.cz/wps/portal/!ut/p/a0/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfIjk3Ot8jNTrKLM4r09vT0NnZwNvN2NvUwNHANDLQwsw5wNDfzN9YOTi_ULsh0VASKLaeI/

Seznam vodních děl I. – IV. kategorie v České republice [online]. Ministerstvo zemědělství České republiky © 2008 [cit. 7. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.dppcr.cz/prilohy/vd_1-3_2008.pdf

Seznam vyhlášených záplavových území [online]. Středočeský kraj © 24. 2. 2014

[cit. 7. 3. 2016]. Dostupné z: [http://gis.kr-](http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/pov_plan/Plan/html_cz020/p23zu.htm)

[stredocesky.cz/webmap/pov_plan/Plan/html_cz020/p23zu.htm](http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/pov_plan/Plan/html_cz020/p23zu.htm)

SMOCR, 2015a: Strategie území správního obvodu ORP Příbram v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, cestovního ruchu a v oblasti aglomerace téma zaměstnanost kraje [online]. Svaz obcí a měst České republiky © 2015 [cit. 9. 3. 2016].

Dostupné z: <http://pribram.eu/files/post/100940/Dokumenty/Souhrnn%C3%BD%20dokument%20P%C5%99%C3%ADbram%20-%20ORP%20P%C5%99%C3%ADbram.pdf>

- SMOCR, 2015b: Strategie území SO ORP Hořovice* [online]. Svaz obcí a měst České republiky © 2015 [cit. 9. 3. 2016]. Dostupné z: http://obec-lochovice.cz/wp-content/uploads/2012/10/SD-ORP-Ho%C5%99ovice_FINAL_27.04.2015.pdf
- Sociálně demografická analýza Středočeského kraje* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky © 2016 [cit. 10. 4. 2016]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/soc-demograf-analyza-strkr-pdf.aspx
- Stavy a průtoky na vodních tocích* [online]. Povodí Vltavy s.p. © 23.2.2016 [cit. 23. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.pvl.cz/portal/SaP/pc/>
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Brdy pro období 2014 – 2020* [online]. MAS Brdy © 2016 [cit. 21. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.masbrdy.cz/lib/exe/fetch.php?media=strategie_clld_mas_brdy_25.01.2016.pdf
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Podbrdsko 2014 – 2020* [online]. MAS Podbrdsko © 2014 [cit. 7. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/57cd3626-7301-441f-b020-648eb38b3550/Strategie_MAS-Podbrdsko1.pdf?ext=.pdf
- Středočeský pluton* [online]. Geofyzikální ústav Akademie věd ČR, v.v.i. © 2016 [cit. 26. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.ig.cas.cz/popularizace/geopark-sporilov/stredocesky-pluton>
- Středočeský kraj* [online]. Český statistický úřad © 2015 [cit. 1. 12. 2015]. Dostupné z: <https://www.kr-stredocesky.cz/>
- Systém evidence kontaminovaných míst* [online]. Ministerstvo životního prostředí © 2010 [cit. 9. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.sekm.cz/> (Pro vstup je nutno vytvořit účet)
- The History of Dartmoor* [online]. Dartmoor National Park Authority © 2016 [cit. 9. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.dartmoor.gov.uk/learningabout/lab-printableresources/lab-factsheetshome/lab-historydartmoor>
- Tisková zpráva* [online]. Kovohutě Příbram a HOCHTIEF © 2009 [cit. 28. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.kovopb.cz/userdata/articles/25/tz09-04.pdf>
- Velcí* [online]. Ohrazenice © 2016 [cit. 7. 3. 2016]. Dostupné z: <http://ohrazenice.eu/oobci/velci.html>

Vláda projedná redukcí vojenských újezdů [online]. Ministerstvo obrany České republiky © 19. 11. 2013 [cit. 4. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/vlada-projedna-redukci-vojenskych-ujezdu-91912/>

Vláda schválila vznik CHKO Brdy, bude v ní i sporné zlatonosné ložisko [online].

Český rozhlas © 12. 10. 2015 [cit. 28. 1. 2015].

Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/zprava/vlada-schvalila-vznik-chko-brdy-bude-v-ni-i-sporne-zlatonosne-lozisko--1542422>

VOD Hvožd'any, 2016 a: Rostlinná výroba k 31. 5. 2015 [online]. VOD Hvožd'any © 2016 [cit. 9. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.vodhvozdany.cz/index.php?mn_page=3

VOD Hvožd'any, 2016 b: Živočišná výroba za rok 2014 [online]. VOD Hvožd'any © 2016 [cit. 9. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.vodhvozdany.cz/index.php?mn_page=2

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly [online]. Ministerstvo zemědělství České republiky © 2001 [cit. 7. 3. 2016].

Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/mze/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/Legislativa-MZe_uplna-zneni_vyhlaska-2001-471-voda.html

Vysoká škola Evropských a regionálních studií, o.p.s. [online]. VŠERS © 2012 [cit. 9. 3. 2016]. Dostupné z: http://vsers.cz/?page_id=7

Vyhodnocení podkladů pro rozbor udržitelného rozvoje území Středočeského kraje [online].

Středočeský kraj © 2015 [cit. 7. 3. 2016]. Dostupné z: <http://uap.webmap.cz/stredocesky/ruru/>

Využívání vodní energie v ČR [online]. České energetické závody (ČEZ) © 2016

[cit. 9. 4. 2016]. Dostupné z: <https://www.cez.cz/cs/vyroba-elektriny/obnovitelne-zdroje/voda/informace-o-vodni-energetice.html>

Základní vodohospodářské mapy 1:50 000 [online]. Výzkumný ústav vodohospodářský

T.G.Masaryka, v.v.i.© 2012 [19. 4. 2016]. Dostupné z:

[http://heis.vuv.cz/data/spusteni/pgstart.asp?pg=HTML_HEIS\\$ZVM50LN\\$stazeni&pgload=1&ico=icoopenid1.png&nadpis1=Z%20E1kladn%ED%20vodohospod%20E1%F8sk%20E1%20mapa%20%20C8R%201:50%20000:%20mapov%20E9%20listy%20%28archiv,%201986%20-%201999%29&nadpis2=Informa%20E8n%ED%20str%20E1nky%20a%20data%20ke%20sta%20E9en%ED&pagenavig=%20DAvodn%ED%20str%20E1nka%20%20%203E%20%20Datab%20E1ze%20%20%203E%20%20Mapy%20a%20data%20%20%203E%20%20Sta%20E9en%ED%20dat%20%20%20%203EZ%20E1kladn%ED%20vodohospod%20E1%F8sk%20E1%20mapa%20%20C8R%201:50%20000](http://heis.vuv.cz/data/spusteni/pgstart.asp?pg=HTML_HEIS$ZVM50LN$stazeni&pgload=1&ico=icoopenid1.png&nadpis1=Z%20E1kladn%ED%20vodohospod%20E1%F8sk%20E1%20mapa%20%20C8R%201:50%20000:%20mapov%20E9%20listy%20%28archiv,%201986%20-%201999%29&nadpis2=Informa%20E8n%ED%20str%20E1nky%20a%20data%20ke%20sta%20E9en%ED&pagenavig=%20DAvodn%ED%20str%20E1nka%20%20%203E%20%20Datab%20E1ze%20%20%203E%20%20Mapy%20a%20data%20%20%203E%20%20Sta%20E9en%ED%20dat%20%20%203EZ%20E1kladn%ED%20vodohospod%20E1%F8sk%20E1%20mapa%20%20C8R%201:50%20000)

[0:%20mapov%E9%20listy%20%28archiv,%201986%20-%201999%29%203E%20Informa%E8n%ED%20str%Eluky%20a%20data%20ke%20sta%9Een%ED%20%3E%20](http://mapov.e9listy%20%28archiv,%201986%20-%201999%29%203E%20Informa%E8n%ED%20str%Eluky%20a%20data%20ke%20sta%9Een%ED%20%3E%20)

Základní výsledky - ČR [online]. Český statistický úřad © 2016 [27. 1. 2015].

Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&str=&evo=&verze=-1&nahled=N&sp=N&nuid=&zs=&skupId=&filtr=G~F M~F Z~F R~F P~ S~ null null &pvo kc=&katalog=30261&pvo=SLDB-ZAKL-CR&pvoch=&udIdent=&zo=N&vyhltext=&z=T>

Zákon č. 15/2015 Sb., o zrušení Vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů). In: *Sbírka zákonů*. 14. 1. 2015 [cit. 3. 4. 2016].

Dostupné z: <http://www.esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=2015s015>

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. In: *Sbírka zákonů*. 19. 2. 1992 [cit. 22. 3. 2016]. Dostupné z:

http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/58170589E7DC0591C125654B004E91C1/%24file/Z%20114_1992.pdf

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní nařízení). In: *Sbírka zákonů*. 12. 4. 2000 [cit. 7. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky. In: *Sbírka zákonů*. 14. 9. 1999 [cit. 7. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>

Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon). In: *Sbírka zákonů*. 8. 8. 2013 [cit. 7. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-256>

Zamítnutí žádosti o stanovení průzkumného území v lokalitě Vacíkov [online]. Brdy nad zlato © 30. 9. 2015 [cit. 28. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.brdynadzlato.cz/news/zamitnuti-zadosti-o-stanoveni-pruzkumneho-uzemi-v-lokalite-vacikov/>

Zapomenutá obec Hrachoviště [online]. Vojenské historické sdružení Brdy © 2007 [cit. 16. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.vhsb.cz/clanky/zapomenuta-obec-hrachoviste.xhtml>

Zásady územního rozvoje Středočeského kraje [online]. Středočeský kraj © 2011 [cit. 9. 3. 2016]. Dostupné z: http://up.webmap.cz/stredocesky/zasady-uzemniho-rozvoje/htm/_up/01_ZUR_03.pdf

Zdroje znečišťování za rok 2013 [online]. Český hydrometeorologický ústav © 2013 [cit. 10. 4. 2016].

Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/plants/pribram_CZ.html

Zrušení VÚ Brdy [online]. Ministerstvo obrany České republiky © 2015 [cit. 4. 1. 2015].

Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/optimalizace/zruseni/zruseni-vu-brdy-92160/>

Počítačový program

ESRI. ArcGIS [software]. Červenec 2013 [přístup 30. 7. 2013]. Dostupné z:

<http://www.esri.com/software/arcgis/arcgis-for-desktop/free-trial>. Požadavky na systém:

operační program Windows 7, Windows 8 a 8.1, Windows 10, Windows Server, volné místo na disku 4GB, operační paměť 4GB

Seznam příloh

Příloha A: Seznam penzionů v brdských obcích Středočeského kraje.....	84
Příloha B: Seznam ubytoven v brdských obcích Středočeského kraje.....	85
Příloha C: Seznam hotelů v brdských obcích Středočeského kraje.....	85
Příloha D: Seznam kempů a chatových osad v brdských obcích Středočeského kraje.....	86
Příloha E: Seznam rekreačních zařízení v brdských obcích Středočeského kraje	86
Příloha F: Fotografie - zřícenina hradu Valdek	87
Příloha G: Fotografie pořízená při požáru ve VÚ Brdy 25. 7. 2015	87
Příloha H: Fotografie - Meteoradar na vrchu Praha	87
Příloha I: Fotografie - kraslice na Velikonočním jarmarku v Podbrdském muzeu v Rožmitále pod Třemšínem (19. 3. 2016)	89
Příloha J: Fotografie - Den s Českou královnou Johankou v Rožmitále pod Třemšínem (21. 6. 2015)	89

Příloha A.: Seznam penzionů v brdských obcích Středočeského kraje

PENZIONY	ADRESA	PROVOZ
ILDAM	Bohutín 158	letní
EŠKA	Jince, Eškova 33	celoroční
KUNC I & II	Láz 215	celoroční
RAFANDA	Láz 218	celoroční
CAFE U J. J. RYBY	Rožmitál pod Třemšínem, Jungmanova 127	celoroční
PANSKÝ DŮM	Rožmitál pod Třemšínem, Náměstí 22	celoroční
NOBLESS RESORT	Rožmitál pod Třemšínem, Nádražní 799	celoroční
CAMP DUHA	Hutě pod Třemšínem 74	celoroční
LEONA	Obecnice 2	celoroční
OBECNICE	Obecnice 298	celoroční
TIME CAFE	Příbram, Lázeňská 22	celoroční
DLOUHÁ	Příbram, Dlouhá 96	celoroční
VALEŠINKA	Příbram II, Na Valešince 175	celoroční
COUPÉ	Příbram IV, Čs. Armády 146	celoroční
U KOCÁBY	Příbram IX, Polní 30	celoroční
U MUZEA	Náměstí Hynka Kličky 79, Příbram VI	celoroční
ORLOV	Orlov 7	celoroční
SEBASTOPOL	Příbram II, Balbínova 57	celoroční
NESVAČILY	Nesvačily 18	letní
JARO	Věšín 60	celoroční

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 d

Příloha B.: Seznam ubytoven v brdských obcích Středočeského kraje

TURISTICKÉ UBYTOVNY	ADRESA	PROVOZ
UBYTOVNA	Chaloupky 150	celoroční
ZBOROVSKÁ	Jince, Zborovská 364	celoroční
U STADIONU	Rožmitál pod Třemšínem, U Stadionu 121	celoroční
MILOŠ TUHÁČEK	Příbram V-Zdaboř, Poštovní 237	celoroční
SPORTOVNÍ ZAŘÍZENÍ MĚSTA PŘÍBRAM	Příbram VII, Legionářů 378	celoroční
GRADO – RAVAK	Příbram I, V Lukách 293	celoroční
NA CHMELNICI	Příbram IV, Aloise Jiráska 264	celoroční

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 d

Příloha C.: Seznam hotelů v brdských obcích Středočeského kraje

HOTELY	ADRESA	KATEGORIE
ERMI	Jince, Královky 197	Hotel ***
BELVEDERE	Příbram VII, Legionářů 401	Hotel ***
HÁJEK	Příbram VII, Žežická 180	Hotel ***
NA MARJÁNCE	Příbram III, Mixova 211	Hotel ***
ZIMNÍ STADION	Příbram VII, Legionářů 378	Hotel **
U BÍLÉHO LVA	Rožmitál pod Třemšínem, Havlíčková 178	Hotel ***

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 d

Příloha D.: Seznam kempů a chatových osad v brdských obcích Středočeského kraje

KEMPY A CHATOVÉ OSADY	ADRESA	KATEGORIE
LETNÍ STANOVÝ TÁBOR TRILOBIT	Ohrazenice 35	Kemp
KEMP NOVÝ RYBNÍK	Příbram VII, Legionářů 378	Kemp
REKREAČNÍ STŘEDISKO CHALOUPKY	Chaloupky	Chatová osada

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 d

Příloha E.: Seznam rekreačních zařízení v brdských obcích Středočeského kraje

REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ	ADRESA	PROVOZ
REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ ROŽELOV	Roželov	letní
REKREAČNÍ STŘEDISKO SOBENSKÝ RYBNÍK	Rožmitál pod Třemšínem, Čelakovské-Rajské 148	letní
REKREAČNÍ STŘEDISKO VĚŠÍN	Věšín 170	letní

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 d

Příloha F.: Fotografie - zřícenina hradu Valdek

Autor: Miroslav Pavlík

Příloha G.: Fotografie pořízená při požáru ve VÚ Brdy 25. 7. 2015

Autor: Miroslav Pavlík

Autor: Miroslav Pavlík

Příloha I.: Fotografie - kraslice na Velikonočním jarmarku v Podbrdském muzeu v Rožmitále pod Třemšínem (19. 3. 2016)

Autor: Miroslav Pavlík

Příloha J.: Fotografie - Den s Českou královnou Johankou v Rožmitále pod Třemšínem (21. 6. 2015)

Autor: Miroslav Pavlík

Příloha K.: Plocha zemědělské půdy (ha) na katastrálních územích sledovaných brdských obcí Středočeského kraje

	Plocha zemědělské půdy (ha)				
	celkem	Orná půda	Zahrada	Ovocný sad	Trvalý travní porost
Bohutín	384	173,3	47,2	0,5	163
Bratkovice	243,9	123,6	21	2,3	97
Čenkov	96,5	25,5	14,1	2	55
Drahlín	315,1	208,5	21,2	5,3	80,2
Felbabka	23,3	-	7,1	-	16,2
Hvozdec	150,3	74,6	9,1	0,4	66,2
Hvožd'any	1 714	1 058,6	42,5	2,1	610,8
Jince	400,1	216,5	53,4	5,2	125
Křešín	166,4	114,1	10,7	6	35,6
Láz	297,4	144,7	13,9	0,6	138,3
Malá Víska	101,7	15,8	7,2	1	77,7
Nepomuk	191,8	12	15	0,6	164,2
Obecnice	437,4	241,2	38,6	2,5	155,2
Ohrazenice	207,3	75	23,1	0,3	108,9
Olešná	460,7	212,9	11,6	1	235,3
Podlesí	112,2	51,3	29	-	31,9
Podluhy	373,2	327,1	18,5	0,4	27,2
Příbram	1 599,7	916,1	226,9	11,6	445,2
Rožmitál p.Tř.	2 431,9	1 445,2	95,2	1,2	890,4
Rpety	428,9	399,7	10,2	1	17,9
Sádek	156,7	111,4	11,2	4,3	29,8
Sedlice	334,8	197	11,3	-	126,5
Věšín	684,3	328,5	32,8	1,1	321,9
Vranovice	496,7	300,7	13	0,5	182,5
Zaječov	510,2	252,2	41,8	2,3	214
CELKEM	12 318	7 025,2	826	52,1	4 416

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 e

Příloha L.: Plocha nezemědělské půdy (ha) na katastrálních územích sledovaných brdských obcí Středočeského kraje

	Plocha nezemědělské půdy (ha)				
	celkem	Lesní pozemek	Vodní plocha	Zastavěná plocha a nádvoří	Ostatní plocha
Bohutín	464,2	321,6	27,3	20,2	95
Bratkovice	55,8	3,9	6,7	8,1	37,2
Čenkov	805,6	747,3	13,2	9,1	35,9
Drahlín	48,8	8,3	3,3	9,3	28
Felbabka	129,1	116,9	0,4	3,9	7,9
Hvozdec	232,2	206,4	7	4,8	14
Hvožd'any	3 264,2	2 970,2	70,1	30,7	193,2
Jince	1 105,9	955	25,6	21,8	103,5
Křešín	25	6,4	0,8	3,2	14,6
Láz	169,5	118,5	5,9	10,1	35
Malá Víska	13,7	0,9	0,4	2,6	9,8
Nepomuk	55,1	28,2	3,3	5,3	18,2
Obecnice	107,5	40	5,2	16,5	45,9
Ohrazenice	37,7	6,2	3,6	6	21,8
Olešná	607,3	562,2	5,8	11,5	27,8
Podlesí	326,3	279,7	0,7	13,3	32,6
Podluhy	104,9	61,3	9,8	9,1	24,7
Příbram	1 745,6	618,5	37,3	216,1	873,7
Rožmitál p. Tř.	2 865,3	2 295,8	111,9	81	376,6
Rpety	164	124,7	6,2	9,1	24,1
Sádek	29,5	14,4	1,2	4,3	9,6
Sedlice	236,9	173,6	12,3	8,2	42,8
Věšín	1 021,7	896,1	10,7	20	94,9
Vranovice	126,9	61	12,2	8,3	45,4
Zaječov	192,9	72,6	15,9	23,2	81,1
CELKEM	13 935,5	10 690	396,8	556	2 293,1

Vlastní zpracování podle ČSÚ, 2016 e

Abstrakt

VINŠOVÁ, Jana: Vývoj, charakteristika a perspektivy brdských obcí v sousedství Vojenského újezdu Brdy – středočeská oblast. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2016. Bakalářská práce, ZČU, Fakulta ekonomická, Katedra geografie

Klíčová slova: Brdy, Vojenský újezd Brdy, Chráněná krajinná oblast Brdy, Příbram, Rožmitál pod Třemšínem

Bakalářská práce s názvem Vývoj, charakteristika a perspektivy brdských obcí v sousedství Vojenského újezdu Brdy je velmi aktuálním tématem. Ke dni 1. 1. 2016 byl zrušen Vojenský újezd Brdy a vznikla Chráněná krajinná oblast Brdy. Mým cílem bylo zjistit, jak se oblast vyvíjela, jak moc byla vojenským újezdem ovlivněna a hlavně, jaké možnosti se obcím díky této změně nabízejí. Práce je zaměřena na mou domovinu, a to Středočeský kraj.

Základem práce je charakteristika přírodních a socioekonomických podmínek brdských obcí. Dále dochází k popisu demografických a hospodářských změn a vývoje oblasti vzhledem k provozování Vojenského újezdu Brdy. Výsledkem práce je vyhodnocení perspektiv, ke kterému došlo na základě provedené charakteristiky v souladu s územně analytickými podklady.

Bakalářská práce je dokumentem, který bere v potaz pouze spolupráci dvaceti šesti vybraných obcí Středočeského kraje. V praxi je však podstatné jejich partnerství s obcemi Plzeňského kraje.

Abstract

VINŠOVÁ, Jana: Evolution, characteristics and perspectives of Brdy's municipalities in the neighborhood of Military training area Brdy - Central Bohemian region. Pilsen: University of West Bohemia, 2016. Bachelor thesis, University of West Bohemia, Faculty of Economics, Department of Geography

Key words: Brdy, Military area Brdy, Protected landscape area Brdy, Příbram, Rožmitál pod Třemšínem

Bachelor thesis titled Evolution, characteristics and perspectives of Brdy's municipalities in the neighborhood of Military training area Brdy is very current topic. At the date of 1st January 2016 the Military training area Brdy was cancelled and the Protected landscape area Brdy was formed. My goal was to find out how the area was evolved, how was it affected by the military area and most importantly what options are offered to municipalities. The thesis focused on my homeland the Central Region.

The basis of my thesis is characteristic of natural and socio-economic conditions of the Brdy municipalities. Also there is a description of the demographic and economic changes and development of the area due to the functioning of the Military area Brdy. The result is a evaluating of perspectives which occurred on the basis of the characteristics in accordance with the Land Analytic Background.

The Bachelor thesis is a document that takes into account only the cooperation of twenty six selected municipalities in the Central Region. In practice, however, the partnership with municipalities of Pilsen Region is important.